PAŞI PE O CURBĂ DESCHISĂ

DĂNUŢ UNGUREANU

Nuvelă premiată la concursul de literatură şi artă de anticipaţie tehnico-ştiinţifică, ediţia 1988

1

Marginea deşertului unduia cenuşie. Peste zi blestemaseră scursoarea fierbinte pe care văzduhul le-o turna în spinare, le-o prelingea pe chipuri şi peste pielţa plăpîndă a mîinilor. Acum începeau să iscodească semnele nopţii, bodogăneau căutînd păturile călduroase în care se cuibăriseră la adăpost sticlele plate cu whisky.

„Omul alb nu poate fi mulţumit nicicum”, chicoti Manuel scărpinîndu-se sub braţ. Se oprise parcă nehotărît proptit în scoabele sale de picioare, cu gînd să-şi întoarcă buzunarele pe dos în căutarea cîtorva fire negricioase de tutun. Dar poate că unul dintre ăia avea să-l miluiască înainte de a se duce la culcare sub acoperămîntul greoi şi întunecat al cortului. „Ca într-o cuşcă, sfîntă fecioară, şi fără aer printre sforăiturile şi vînturile celorlalţi”, scuipă Manuel. Unul pufăia în timpul zilei dintr-o lulea scurtă galbenă ca aurul iar ceilalţi doi turnau ţigări americane lungi şi proaste. Pufniseră neîncrezători cînd Manuel îşi vîrîse în gură capătul aprins ca să-i soarbă fumul pe îndelete, cum se cuvine. Îi privi îndelung pe sub sprîncenele groase, aproape depăşind borul pălăriei pe care într-o noapte ca asta şi într-un loc ca ăsta o cîştigase la cărţi de la un om alb, puţintel la trup şi mort de beat. Mai apoi, omul alb îndestulase hoitarii deşertului, iar pălăria rămăsese în lume ca să le amintească celorlalţi, de pe creştetul vrednic al lui Manuel, că există locuri mult mai prielnice pentru vacanţe.

„Rahat”, scuipă iarăşi, „rahat mare”, începu să dea roată abia înfiripatei tabere, căutîndu-şi un ungher potrivit somnului, undeva unde să nu adoarmă cu capul mai jos decît picioarele, pietrele să fie mai rotunde şi să-şi poată rumeni mădularele la flacăra cîtorva vreascuri, rămînînd totuşi în umbră. De cînd se ştia, ori poate mai dincoace, de la bătăile de pomină gospodărite pentru dînsul de primul stăpîn, ţinea de sfînt obiceiul de a

aştepta neobservat în întuneric, supraveghindu-i pe toţi, gata s-o întindă la primele semne ale necazului. Acum bineînţeles nu mai era vorba de bătaie ci de rostogolit uşor pe o parte, icnind satisfăcut, cu ţigarea fumegînd între degetul mare şi cel mijlociu, şalele învelite bine, pălăria pe ochi, mîna dreaptă controlînd capacul bidonului cu rachiu.

Manuel găsi locul, de fapt ştiuse de la început că acolo se va opri, însă amînase cu bună ştiinţă momentul, ocolul fusese mai mult de formă, ca să se simtă împăcat în adîncul sufletului. „Care suflet?”, se miră ţistuind, „Manu’ bătrînul e numai zgîrciuri şi oase”. Aruncă pătura pe jos şi apoi întoarse nările în adierea abia simţită a înserării, atît de slabă după ploaia de foc a zilei încît numai cîteva din firele sale de păr cărunt o găsiră înfiorîndu-se. Adierea asta, aşa nevolnică, precum se arăta, trudea din greu pe partea cealaltă a dunei de nisip cenuşiu, din ce în ce mai cenuşiu. Aici începea deşertul, proştii ăia dracu’ ştie ce făceau, cu ce-şi omorau ei vremea acum, deci adierea asta ca un fir de aţă într-o cusătură de izmană îngrămădea în partea cealaltă a dunei lucruri mii şi mii pe care avea să li le arunce în cap în zilele ce urmau să vină. Nu lucruri materiale, nu obiectele acelea de care e plină pustietatea de la un capăt la celălalt, dintr-un ţărm într-altul, ci întîmplări mai mari şi mai mărunte în mijlocul cărora el, Manuel şi neisprăviţii lui de tovarăşi aveau să se bălăcească năduşiţi, străduindu-se să-şi ţină capetele la suprafaţă. Uite, parcă deja dădea peste margini, parcă se rostogolea ceva din toate peste marginea dunei către el, însă în Manuel la ora asta ţipau prea tare osteneala şi setea de ţigară ca să se mai străduiască să caşte ochii acolo. A, să fi auzit clinchet de pahare ca la „Pardesiu de scînduri”, ori un zgomot ca al fişicurilor de monezi risipindu-se prin buzunare, asta, domnu’, ar fi fost cu totul altceva, cu totul altceva.

Nu era rost de tutun. Proştii lui întinseseră gîturi ţepene ca parii din garduri, căscînd gura la ce le îndruga omul alb cu luleaua strălucitoare în vreme ce-şi vîntura braţele ca o morişcă printre stele. Priveau care va să zică stelele, luna ca un bec mare şi lîngă ei se proţăpise Baki-cel-chior cu năframa înnodată pe frunte, dînd şi el din cap aprobator la ce spunea ăla, deşi, mai mult ca sigur, nu pricepea o iotă şi şi-ar fi dat în clipa asta şi ochiul celălalt pentru un tămbălău cu rachiu, trabuc, cuţite şi fetiţe. Însă de la ăştia storceau paralele, sfîntă fecioară, cum se orînduiau de la o vreme toate cu susul în jos. Manuel închise ochii o clipă şi îşi închipui că s-ar ridica gemînd nemulţumit şi s-ar îndrepta spre grupul lor clătinîndu-se umil o ţigară, domnu’, ce-i o ţigară pe lumea asta, cîte nu sînt lucrurile mai importante decît ea, păi hai să le numărăm, domnu’, nu prea vă vine la

îndemînă, vă codiţi. Mai bine număraţi stelele, spune domnia voastră. Ei, vă foarte mulţumesc, domnu', mulţumesc, mulţumesc, una singură îmi era de ajuns, să aveţi parte de somn liniştit, fără gînduri.

Dar pe urmă mîrîitul binecunoscut al lui Baki. Cîine rău Baki ăsta. Înjurăturile şi pumnul colţuros ca un bolovan între coaste, ei, lăsaţi, domnu', eu ştiu mai bine, Manu' flendurosul e cam javră, nu ştie decît să ceară şi să se vaiete, la treabă mai puţin, nu-i mai daţi atîta nas că vi se suie în cap. Hai cară-te, porcule, şi pe urmă n-am ce să fac domnu', nu mai există oameni pricepuţi şi de treabă, trebuie să ne descurcăm cu ăştia pe care-i avem, numai noi ştim pe unde scormonim ca să-i scoatem, sînt mînjiţi de rahat şi-n albul ochilor.

Mulţam! Manuel scuipă iarăşi şi iarăşi şi scuipatul sfîrîi vesel pe un tăciune în care se amestecau toate culorile curcubeului. Decît aşa tutun mai bine lipsă, doar nu ne-a scos mama, fie-i ţărîna uşoară, cu ţigara între buze. Iar pentru dumneata, Chiorule, ei bine, e ceva scris pe vîrful pătat al şuriului, stă acolo de multă vreme scris şi se adaugă şi se tot adaugă şi nu vede nimeni ce este, căci şuriul doarme dus în carîmbul cizmei drepte ca să prindă puteri. O să-ţi citesc matale într-o bună zi cînd o să stai frumos şi o să mă asculţi prăvălit în mijlocul drumului şi cu ochii, să am pardon, cu ochiul căscat mare şi atent.

Manuel îşi roti privirea. În afară de ăia care nu se hotărau încă să se ducă la culcare nu mai vedea pe nimeni în picioare. Baki îl cercetase cîteva clipe, doar-doar i-o găsi ceva, dar pe urmă se tolănise lîngă roţile din faţă ale uneia dintre camionete De acolo, pînă ce adormise, fluturase mucul incandescent al unei ţigări, sigur fiind că Manuel îl vede. Bătrînul Bătătură şi fecioru-său, de ce dracu' i-or mai fi cărat şi pe ăştia cu ei, se culcaseră imediat, abia dacă se osteniseră să facă foc, acum stăteau pesemne înghesuiţi unul în celălalt şi tinerelul bubos pe care nu prea îl ducea capul îl descosea pe hodorog pînă cînd acela, cuprins de oboseală ori de disperare, nu-i mai răspundea. Iaca, frumoasă trupă mai sîntem!

Manuel îşi prinse unul dintre genunchi în palma stîngă şi începu să şi-l frece încetişor. De la o vreme firavele lui picioare făceau oarece nazuri, amorţeala pornea din vigurile degetelor ca un gîdilat plăcut şi pe urmă urca lent prin oase pînă către şolduri, cum urcă seva sub scoarţa copacilor. Astea da picioare, dacă nu făcuseră pustia de nouă-zece ori, aşa, nevolnice cum le vedea în serile petrecute în odaia cu oglindă de la „Pardesiu", înseamnă că nu mai făcuseră nimic. Cu deşertul nu te joci, asta e o vorbă tîmpită, de cîte ori n-am scăpat tocmai pentru că am luat lucrurile în joacă

spre deosebire de ceilalţi care uite, au pus prea mult la inimă, li s-au părut toate prea serioase şi ce-au făcut pînă la urmă? Asta e şmecheria, capul între umeri, umerii sub raniţă, dă-i din picioare băiete, măreşte compasul, nu te uita în stînga, nu te uita în dreapta, a crăpat ăla? să fie sănătos, tu fluieră, bea, fumează şi scuipă şi mai ales dă-i înainte, dă-i înainte!

„Pe o parte înghiţim şi pe cealaltă ne...", fu unul dintre ultimele gînduri coerente ale lui Manuel înainte de a pune geană pe geană şi de a închide în el imaginea puţin stranie a celor trei oameni albi aşezaţi în dreptul focului, ca şi cum s-ar fi ridicat împreună dintre flăcări, boscorodind de-ale lor, încercînd poate să lămurească între ei ce caută aici, în marginea lumii, pentru ce şi-au lăsat casele înalte, cu etaj şi l-au tîrît cu ei şi pe flendurosul de Manuel, tocmai fiindcă ştiau că el e ticălos şi stricat şi are mai întotdeauna nevoie de bani pentru care e în stare să facă aproape orice.

Ăsta să fi fost somnul? Da, ăsta fusese, fără îndoială, scurt şi adînc şi neştiut, ca o pălitură cu maiul. Te-ai culcat pe dreapta, Manuel, pe dreapta te-ai sculat cu gura năclăită de zeamă amăruie şi afumat mai rău ca o şuncă de tăciunii stinşi între pietrele vetrei. Ne învîrtim într-un cerc.

Pe urmă fac ochi şi bătrînul Bătătură cu fecioru-său şi Chiorul, bine-înţeles cu sudalma pe buze, lasă, ce mirat o să fii într-o bună dimineaţă cînd o să bagi de seamă la sculare că eşti mort... Şi la urmă de tot oamenii albi, mai întîi tusea celui vîrstnic, cu lulea, apoi strănuturile celorlalţi ca nişte mîţi. Ei, poate că s-a făcut în sfîrşit şi vremea tutunului!

Proloff scoase capul prin deschizătura cortului şi imediat aerul răcoros al dimineţii îl luă în primire, zburlindu-i părul pe ceafă. În spatele lui, băieţii se îmbrăcau pe tăcute, Len dădea semne că ar vrea să se bărbierească, n-avea să iasă niciodată un hoinar adevărat din el, microscopul, eprubetele, scaunul, registrele, astea erau ale lui pentru vecie, rămînea celălalt să-i calce pe urme, trebuia să facă cineva şi terenul.

— Cafeaua, domnul, se băgă deodată între ei Baki Chiorul, individ dubios care, dacă ar fi fost după el, Proloff, ar fi odihnit de mult în spatele unui geamlîc cu gratii. Însă omul se arăta loial, se străduí să nu-l nedreptăţească gratuit, mai ales că îi strunea pe ceilalţi de minune, o dată nu-i ieşiseră din cuvînt.

— Baki! strigă, şi celălalt veni supus, cu ultimul transport de ceşti aburinde.

Ei trei şi cu Chiorul se aşezară în cerc în faţa cortului încercînd să-şi potrivească oasele printre pietre şi suflînd în cafele. Ceilalţi îşi vedeau de ale lor, fiecare cu tabietul lui matinal.

— Baki, spuse Proloff, cîţi kilometri putem face astăzi?

Chiorul îl privi doar o clipă în ochi şi, după cîte i se păruse, cu duşmănie.

— Ziua nu e bine să intrăm în deşert, domnu. Soarele o să ne ia minţile. Pornim către seară. Mergem pînă se face aşa frig că nu mai putem mişca picioarele.

Proloff îl cercetă cîteva secunde. El însuşi era un bărbat corpolent, scund şi ars de soare. Plescăi nemulţumit.

— Nu te-am întrebat asta, fiule. Răspunde-mi frumos.

Apoi, ca să strice totul, se băgă în vorbă şi Martin.

— Baki, noi nu vrem să stăm mult în deşert. Înaintăm puţin şi ne întoarcem. Pe urmă iarăşi. Dar pentru ce căutăm noi ne trebuie lumina zilei.

— Urme? făcu Chiorul.

Oamenii albi dădură din cap toţi odată.

Bătătură şi cu împiedicatul de fiu-său mi-au ciripit cîte ceva. Da' nu făcusem legătura. Păi ăştia, domnu', pentru bani ori pentru băutură pot să-ţi spună că l-au văzut şi pe Dumnezeu străbătînd nisipurile cu o bocceluţă în spinare.

— Fiule... începu Proloff, dar nu mai fu nevoie să continue,

— Dacă pornim într-o jumătate de oră, cumpăni Baki Chiorul lucrurile, şi umblăm cu fereală, ne ducem vreo cinşpe, douăj' de kilometri. Da' asta pînă-n amiază. După aia domnu', tre' să fim înapoi orice-aţi spune.

Proloff încuviinţă mulţumit.

— Cum facem? zise.

Baki se ridică pe vine. De cîte ori i se cerea părerea îi plăcea s-o lungească.

— Manuel! strigă apoi, Vino-ncoace, flendurosule, javră, aleargă cînd te cheamă oameni mai de seamă ca tine!

Manuel zvîrli un capăt de chingă cu care îşi tăcea de lucru cîţiva metri mai încolo şi se apropie. Instinctiv, Len scoase din buzunarul bluzei pachetul de ţigări.

— Aşa s-a mişcat şi tată-tău? se miră Chiorul şi apoi coborînd tonul, într-o frază aproape normală, trebuie să căutăm nişte urme, Manuel.

Ei, asta-i! ca şi cînd aş fi putut să-mi închipui că m-au adus pentru sprîncenele mele frumoase. Uite-l cum stă, burtosul om alb şi cei doi căţelandri ai săi şi chiar chioru' îşi ţine respiraţia lui puturoasă ca să vadă ce spune şi ce face flendurosul Manu'. Bătătură şi fecioru-său se trag mai aproape cuprinşi poate de respect.

Iar Manu', ce face el în vremea asta? Manu' îi priveşte pe rînd, fără să se grăbească, cu ochii mijiţi, ca şi cum i-ar cîntări neînduplecat, întinde mîna fără o vorbă şi ia o ţigară din pachetul ciolănosului, apoi sparge cercul aşezîndu-se pe vine între ei ca unul mai priceput de care e bine să asculţi. Clipa e lungă, Manu', dacă ştii s-o lungeşti cum trebuie.

— Ce fel de urme? zise.

— Nu ştim, răspunse Proloff fără să ezite.

Asta, da, e ceva tare, Manuel, trebuie s-o recunoşti, dar tu te clatini puţin şi îţi revii, n-o să te dea gata burtosul om alb cu răspunsurile lui în doi peri. Fă-te că nu te miri şi totuşi ce vrea să însemne asta, „nu ştim"?

— Asta vrea să însemne, reluă Martin răbdător, ca şi cum i-ar fi citit gîndurile, că trebuie să deosebim nişte urme ceva mai ciudate, ceva care să nu semene cu nimic cunoscut. Pricepi? Urme de roţi şi de oameni ştim să vedem şi noi dacă sînt destul de clare, ba chiar şi de cai. Dar lucruri şi fiinţe care lasă urme în nisip sînt nenumărate, iar aici puterile noastre sînt cam... hm... slabe.

Te cred! Dar nu ştiu ce tot dă chioru' ăsta ordinar din cap cu atîta încîntare de parcă ar avea el vreun merit în toată afacerea.

— Mai spuneţi-mi, ceru Manuel.

Proloff luă pachetul întreg din buzunarul lui Len şi îl îndesă alene în cel al lui Manuel, copleşindu-l. Pachetul întreg.

— Bătrînul Bătătură a văzut acum o lună cîteva stele căzînd lîngă cocioaba lui. El şi flăcăul au urmărit una, mai multe nopţi la rînd, pînă ce i-au pierdut urma prin părţile astea. Ziua se odihneau, căci steaua, zic ei, fugea înaintea lor numai pe întuneric. Credeau că e de argint topit, dar n-au găsit nici o picătură de metal.

— Ah, asta era.

Pînă şi Baki, cel chior, a încremenit, uitînd să mai clipească, aşa a răsunat vorba lui Manuel strecurată anevoie printre dinţi.

— Manuel, zise în cele din urmă Chiorul, ducînd mîna la buzunarul din spate al pantalonilor unde-şi ţinea boxul, dar Proloff îi făcu un semn energic, poftindu-l să se potolească, luminiţa jucăuşă a curiozităţii se aprinsese sub arcadele lui învelite în grăsime.

— Ce-i cu tine, Manuel?

Manuel băgă încet mîna în buzunar şi apucă pachetul de ţigări cu grijă, parcă ferindu-se să-l mototolească, întinse braţul, pachetul poposi cuminte sub clapeta cu nasture a bluzei lui Martin. Greşise persoana, dar nu asta conta acum. Poftim, toate în regulă, sîntem chit.

— Eu asta nu pot face, domnu', spuse. Eu am crezut că mergem să împuşcăm hoitaşi şi să facem poze, ori, ştiu eu, umblăm după vreun bărbat care a fugit cu nevasta unuia dintre domnii mai tineri. Eu asta nu...

Se ridicase să plece şi Proloff se ridică o dată cu ei. Ceilalţi rămăseseră încă pe vine.

— Ce-ţi pasă ţie pe cine căutăm? Tu stai frumos, tolănit în camionetă, la umbră. Numai din cînd în cînd cobori şi arunci o privire, la sfîrşit ai teşchereaua plină cu bani.

— Eu asta nu pot s-o fac, nu pot s-o fac, clătină din cap Manuel din ce în ce mai repede şi mai rugător, în vreme ce întindea palmele înainte ca şi cum i-ar fi implorat să nu vină după el.

Începuse să meargă de-a-ndăratelea. Proloff mai făcu un pas.

— Pricepe că n-are de ce să-ţi fie teamă. Bătrînul Bătătură...

— La dracu' cu Bătătură bătrînul, ţipă Manuel, întorcîndu-se ca un titirez pe călcîie şi rupînd-o la fugă, lăsîndu-i pe toţi cu gurile căscate. Să-l ia dracu' şi pe tontu' de fecioru-său şi pe voi toţi! Să-i ia dracu' cu steaua lor cu tot şi cu maşinile voastre suite deasupra ei!

Se oprise în spatele celei de-a doua camionete şi de acolo îşi iţea doar creştetul capului, atît cît să-i vadă. Cu pălăria în mîna dreaptă, făcîndu-şi vînt de zor, căci se înfierbîntase, în vreme ce turuia fără să se oprească.

— Domnu', nu vă supăraţi pe mine, nu, n-aveţi nici o pricină cu Manuel săracu', zău aşa, nu trebuie bani, nu trebuie ţigări, domnu', nu fiţi supăraţi! Eu am mai umblat după bărzăuni de-ai lui moş Bătătură, eram mai tînăr pe vremea aia, niciodată nu ne-am întors fără un mort, doi, sub prelată.

Acum se iviseră pauze mari între fraze, zbieretele căpătau aspectul organizat al unei confesiuni.

— Cînd aveam vreo optsprezece ani şi el bătea pe patruzeci, ne-am încîrdoşat cu simbrie pentru o săptămînă la un om alb, mai alb ca dumnea-voastră, nu vă fie cu supărare, domnu', şi Bătătură bătrinu' îi povestea seara despre locurile unde îşi îngropaseră sălbaticii auru' şi juvaerele. Omul alb a murit într-o rînă, n-am putut să-i luăm nici măcar cizmele. Aşa a început. Pe urmă, într-o iarnă...

Cam atît, Manu', Baki Chioru s-a ridicat în sfîrşit în picioare, a ieşit în faţa albilor descumpăniţi de vorbăria ta şi-a lătrat cinci ori şase cuvinte într-o limbă pe care o cunoaşteţi numai voi, despre nişte lucruri uitate de toţi, numai de voi nu. Aşa că vezi, Manu', pe feţele lătăreţe ale moşneagu-lui şi tinerelului, bătături amîndoi, s-a întins un zîmbet fericit, eşti din nou

sub călcîi.

— Ce i-ai spus? se interesă nemulţumit Proloff.

Chiorul ridică din umeri.

— De-ale noastre, domnu'. Nu vă fie cu supărare. Îi am la mînă pe toţi, altfel nu m-aş putea face ascultat.

Len deschise şi el gura ca să se afle în treabă.

— Proloff. Asta nu...

— Acum o să meargă? făcu Proloff.

— Acum o să meargă, încuviinţă Baki.

Da, Manuel se mai ţinu puţin de mînerul portierei şi pe urmă se apropie rîzînd, scuturîndu-şi capul, ca omul care a făcut o năzbîtie.

— Atîta tot, zise, că Manu', prostul, e cam fricos de felul lui. Am văzut şi eu steaua aia, domnu, sigur că am văzut-o, dar aşa smintit ca moş Bătătură, să mă iau după ea, nu sînt. Acum, cu domniile voastre împreună, socot că se poate face şi asta.

Un ceas şi jumătate mai tîrziu dădu strigăt ascuţit şi camionetele se opriră într-un nor de praf gălbui, înecăcios.

— Nu, nimic, făcu Manuel scărpinîndu-se de zor, mi s-a părut. Da, mi s-a părut. Mai daţi-mi o ţigară, domnu', nu vă supăraţi, aseară priveaţi stelele, ce stele erau alea?

Martin îi dădu şi foc, apoi îşi aprinse şi el una.

— Sirius, zise. Vega, Ursa minor, Procyon.

— Aha, scuipă Manuel, noi le zicem altfel. Nu mai ştiu cum dracu', da' noi le zicem altfel.

Pictură de AUREL MANOLE

Poate porni de oriunde. Începe totuşi cu Len Claes, un bărbat în vîrstă de treizeci de ani, ghemuindu-se pe scaunul din spate al capsulei. Unul dintre pistolarii colonelului Innertal, uscăţiv ca un vreasc, bătu cu degetul în carlingă.

— Legaţi-vă bine centura, doctore.

În ochii lui roşii, singura deosebire între Claes şi scaunul pe care îl aşezase era aceea că, pentru moment, colonelul se arăta interesat de primul.

Iar în secunda următoare plecară. Claes îşi simţi stomacul fugind şi scurte atingeri ca ale unor degete pe tîmple. Gura tunelului tremură micşorîndu-se pînă cînd rămase doar un punct galben. Capsula luă un viraj şi apoi încă unul. Şerpi verzi şi roşii de neon fulgerau în răstimpuri.

— Coborîţi!

Mai întîi Proloff punîndu-i o mînă pe umăr, obligîndu-l să-şi întoarcă privirile spre el, clătinîndu-se, de ce? Pe urmă colonelul, Claes o porni în spatele lui străduindu-se să-i imite pasul elastic, potrivit planşeului de marmură albă. Oamenii colonelului, încremeniţi cîte doi, ca statui uitate în marginea unui balcon, la capătul peronului, lîngă cabina telefonică.

Decontaminare. Băieţii se repeziră nervoşi să-i ia în primire. Abia apoi Innertal deschise gura.

— Proloff! zise.

Len se întoarse. În cameră nu se mai aflau decît ei, aşteptînd deschiderea sasului. Proloff vorbi încet.

— În jurul orei unu a fost selecţionat un mesaj. Un mesaj care... te-ar putea interesa.

Colonelul se mărgini să clatine din cap.

— Un mesaj coerent? făcu Len.

— Mai mult decît atît, doctore. Mesajul îţi este adresat. Opt mii doi solicită o întrevedere.

Colonelul întinse mîna învelită în plastic şi apucă marginea sasului. Fu primul care îşi vîrî în deschizătura circulară umărul şi un picior.

— Ce fel de glumă e asta? suspină Len Claes

Seara fusese din cale afară de obositoare. Tura de serviciu îi aştepta împrăştiată prin încăpere. Unul dintre pereţi basculă făcînd să fluture folia în care erau înveliţi cu toţii. Lumina se stinse treptat.

— Povestiţi-mi, zise din nou Len.

Dar colonelul îl apucă de cot silindu-l să tacă.

— Mai tîrziu, aranjă Proloff totul în două cuvinte.

Peretele se ridicase în întregime lăsînd la vedere perdeaua cîmpului de forţă, strălucitor de albă. Colonelul Innertal străbătu încăperea şi se trînti într-un fotoliu aflat în partea opusă.

— Etapa întîi. Parametri protecţiei, comunică unul dintre operatori.

Proloff şterse transpiraţia care-i umezise genele, ca să-şi tragă cagula cu mîinile nefiresc de rigide.

— Nu vă temeţi, găsi de cuviinţă Innertal să plaseze un spirit, de zece minute porumbeii mei au pornit-o încoace.

Două bombardiere urmau să fie la verticala locului într-o jumătate de oră. La cea mai mică neregulă aveau să radă de pe suprafaţa pămîntului întreaga zonă.

— ...valori instantanee, opt virgulă doi, opt virgulă opt, opt virgulă şase, opt virgulă cinci, continuă monoton glasul.

Len făcu un pas înainte. Strălucirea cîmpului de forţă păli alterîndu-se din centru spre margini. Dar ştiau că e numai o iluzie optică. Dincolo începură să întrezărească armătura flexibilă pierzîndu-se în întunecimea galeriei, scuturile roşii îmbinîndu-se ca inelele unui vierme colos privit din interior.

— Procedez la contact vizual.

Şi apropiindu-se, cu contururi nemurind neclare, cuşca.

„Pentru că n-am ştiut cum s-o numim i-am dat pur şi simplu un număr.” Proloff şoptind. Operatorii se retraseră din nou pe lîngă pereţi mîngîind în trecere feţele aparatelor. Capacul cuştii culisă în linişte.

— Aşteaptă, zise Proloff.

Undeva, în spate, ochii colonelului ca picături solidificate de ceară. Şi, la cîţiva metri de ei, cuşca.

— Bună... dimineaţa...

Proloff se aplecă brusc în faţă ca şi cum cineva l-ar fi lovit în abdomen. Un vînt de gheaţă suia între ei toţi. „Pentru că n-am ştiut cum s-o numim i-am dat pur şi simplu un număr.”

— Bună... dimineaţa...

Cineva izbucni într-un rîs nervos. Fusese un geamăt? Părea mai degrabă respiraţia obosită a unui om foarte bătrîn. Sunetele îşi croiră cu greu drumul printre bolboroselile unui lichid în clocot, curgînd. Încă nu puteau distinge nimic în golul întunecat al cuştii.

— Bună... dimineaţa... Claes...

— Parametri sonori aparţinînd mesajului... se trezi debitînd unul dintre analizorii încastraţi în perete.

— Opriţi-l, chicoti colonelul şi fu iarăşi linişte.

Proloff clătină uşor din cap.

— Bună dimineaţa, Opt mii doi, zise Len.

Cineva cuplă monitoarele pe infraroşu. Proloff din ce în ce mai sigur pe el. Innertal... Continuau să nu vadă nimic. Apoi ceva sticli acolo, în întuneric, dar fu numai o străfulgerare ireală, o clipă de lumină.

— Claes... începu colonelul, vocea ca o miasmă a întunericului din cuşcă îl întrerupse.

— Am chemat... am vrut... să-ţi vorbesc...

Len trase aer în piept.

— Sînt aici. Putem vorbi acum.

Senzaţia de ameţeală pe care le-o inoculase incredibilul îl părăsea.

— Cine eşti tu? rosti.

„Un număr.” Îşi răspunse, întrebările pregătite cu grijă zburaseră, totul venea prea repede, trucat în această dimineaţă răcoroasă în care eşti apucat de reverele pluşate ale smochingului şi eşti zgîlţîit şi aruncat în capsula înghiţind kilometri de tunel marcat şi eşti împins în faţa lucrului ăsta. Nu, domnule doctor C., strădaniile dv. superbe de a realiza un contact nu pot fi răsplătite prin cîteva chintale de bandă magnetică, observaţii serbede şi poate stupide, pentru dv., iată, un glas, un glas adevărat împletind fraze, alambicînd cuvinte.

— Cine eşti? zise din nou, dar glasul nu îi răspunse. Rosti în schimb:

— Nu aprindeţi luminile. De data aceasta. E esenţial să comunicăm.

Proloff, colonelul, toţi ceilalţi respirînd în spatele său. Se întîmplară mai multe lucruri deodată. Mai întîi cîmpul de forţă. Strălucirea fu atît de intensă încît vreme de cîteva clipa tunelul păru scăldat în aur fin pulverizat. Ca şi cum ceva neobişnuit de puternic s-ar fi izbit violent încercînd să pătrundă în încăpere.

„.... aproape perfect... de data aceasta... aproape desăvîrşi...”

— Hei, nu-mi place asta, nu-mi place deloc, ţipă Innertal, ridicîndu-se de pe fotoliu. Venise în faţă păşind nesigur, cu palmele apăsate pe tîmple. Sub folia de plastic obrajii lui păreau lipsiţi de viaţă. Ceilalţi băieţi tropăiră mărunt şi cei mai mulţi îşi duseră de asemenea palmele pe tîmple. Li se părea că acolo...

— Aveţi probleme cu cîmpul de forţă, observă glasul.

Apoi totul încetă la fel de brusc precum începuse.

— Ascultaţi, spuse colonelul, înţepăturile din urechi şi orbite dispăruseră pentru moment, părăsim încăperea chiar acum, asta...

Voise să spună „asta n-a fost trecută în program.” Sunetele se prăbuşiră încet în ele însele, alcătuiră o pastă moale şi vie, cu o respiraţie a ei, apoi se solidificară din nou, unul cîte unul, luînd chipuri viclene de alamă galben-strălucitoare. Sunetele pătrunseră picurate în ei toţi fără ca văzduhul să fi tremurat.

Len se regăsi treptat, crezu că înţelege.

— Acesta a fost un gînd, nu-i aşa? zise.

— Sînt o fiinţă, se auzi înăbuşit dinăuntrul cuştii. Sînt o fiinţă.

Innertal se apropie greu ca într-un vis. Spuse:

— Claes... te previn... în jumătate de oră...

Apoi se prăbuşi periculos spre cîmpul de forţă, iar Len văzu clar ceva apucînd trupul şi azvîrlindu-l mai încolo, într-un colţ lipsit de primejdii. Proloff adormi în aceeaşi clipă în jilţul lui, ceilalţi se prelinseră deasupra zecilor de semnalizări ce continuau să clipească împrumutînd siluetelor contururi vagi ca nişte halouri.

Asta-i tot, constată cu simplitate Len, acum sînt singur, cineva înăuntrul cuştii gîndeşte „Ştiu totul despre tine. Eşti în mine acum. Am fost în creierul tău. Am plecat. Mă reîntorc. Plec”.

„Doctor Claes... doctor Claes... doctor Claes...”

Aşa picură poate în fiecare dintre noi ploile-sentimente, şuviţe fluide alunecînd peste faţa interioară a chipului tău, încolăcindu-se în punctele de contact ale trompei lui Eustache cu ciocănelul şi scăriţa, clătinîndu-se o clipă pe teaca alunecoasă a nervului optic, irigînd mulţimea papilelor gustative pentru a străbate mai apoi şirurile regulate de dinţi şi a ieşi la suprafaţă sub forma unui norişor alburiu de particule fine. Fiecare dintre voi ca o butelie de spray, umplută cu gînduri sub presiune. Apăsaţi aici.

„Doctore Claes.”

„Te ascult, gîndi Len dezmeticit, tu ştii...”

„Doctore Claes. Nimeni nu poate veni aici; în fiecare sală ascunsă sub pămînt zac oameni cu buzele întredeschise, cu pleoapele întredeschise.”

Len se aşeză în fotoliul din care se ridicase înfuriat colonelul, îşi prinse tîmplele în palme.

„Ce vrei? gîndi. Cine eşti? Pentru ce toate astea?”

„Eu nu am un nume, doctore. Mi-ai dat unul pe care...”

„Ţi-am dat pur şi simplu un număr. Dumnezeule, asta nu...”

„Nu?”

„Nimic nu poate fi real. Sîntem victime, sîntem...”

„Noi ne-am întîlnit de nenumărate ori, doctore. Tu nu te sperii. Eu nu-ţi vreau răul.”

Cuşca rămînea mai departe în întuneric, iar el se simţea aspirat irezistibil spre ea, în vîrtejul pe care îl bănuia acolo.

„Tu ai făcut toate astea. Arăţi mereu altfel Cu ce semeni acum?”

„Sînt îngrozitor de puternic, doctore. Sînt singur.”

„Schimbăm noţiuni lipsite de sens. De unde vii?”

„Ai să adormi, Claes. Ne vom întîlni iarăşi şi iarăşi, de cîte ori va fi nevoie.”

„Noi am ştiut...”

„Eu v-am găsit pe voi. Marginea de deşert unduia cenuşie.”

Ar fi vrut să închidă ochii şi să doarmă. Ar fi vrut să plece, să se ducă de acolo.

„Nu voi m-aţi găsit pe mine.”

„Tu vii dintr-o altă lume. Noi ştim asta, nu ne-a luat mult timp s-o înţelegem după ce te-am adus de acolo, din marginea deşertului. Noi...”

„Nu te grăbi, doctore. Timpul nu înseamnă nimic pentru mine. **Eu** însemn ceva pentru timp.”

„Noi nu ne-am imaginat astfel primul contact. Peste o jumătate de oră, peste mai puţin, porumbeii lui Innertal vor preface totul în pulbere. Tu eşti doar...”

Mîini grele, atîrnînd ca plumbul, pendule de plumb zdrelindu-ţi genunchii.

„... doar umbră. Totul prea uşor. Totul prea clar.”

„Şi tu, doctore?”

„De ce eu? De ce tocmai eu?”

Ochii grei, buzele grele, firele de păr scufundîndu-se lent în pielea capului sub apăsarea propriei lor greutăţi.

„Cine sînt eu”, mai gîndi Len Claes, aşternîndu-şi mîneca smochingului, eleganţa, de la o petrecere îl luaseră, peste pleoape, reuşită, femei, băutură, să dorm, să uit. Celălalt e aici, cîmpul de forţă s-a dus, ce îmi va pune pe umăr, mîna, poate că nu are o mînă, mă scutură uşurel, trebuie să-l privesc, trebuie.

Luă mîna de la ochi încet, în aceeaşi clipă fotoliul colonelului Innertal se zgîrci, se topi sub el aruncîndu-l cu picioarele în sus pe nisip, nisip, nisip, mîneca smochingului se scoroji, se prăfui, deveni de nerecunoscut. Printre degetele răsfirate aureolat de soarele cunoscut, ca imaginea pătată a unui sfînt dintr-o hîrţoagă, îl fixa speriat chipul lui Manuel cel flenduros.

— Domn’, domnu’, nu vă jucaţi cu de-asta.

Of, a făcut ochi de-a binelea prostănacul, neisprăvitul ăsta, de ce sfîntă fecioară, le-ai dat tocmai lor frumuseţea de piele albă, crezusem c-a mierlit-o şi p’ormă să te ţii bîlci.

Len se ridică, văzul împăienjenit argintiu, genunchii de nisip umed. Proloff venea către el gesticulînd.

— Baki, urlă, unde dracu’ v-au fost ochii? Trage maşina încoace!

El şi cu Martin se vîrîră deodată sub braţele lui Len. De o parte şi de alta şi aşa, mai mult tîrîndu-l, îl duseră în spate şi îl vîrîră sub prelată ca sub o aripă protectoare. Manuel puse şi el umărul.

— Urme, urme, mormăia, asta vă trebuie vouă? Eu cînd vă spun...

Moş Bătătură şi ruşinea neamului său umblau de colo-colo în interiorul triunghiului alcătuit din cele două maşini şi cutia cu scule fotografice scăpată din mîini de Len. Pe dinăuntru erau numai spaimă, nişte găini jumulite, gata de pus la fiert, căci citeau în ascuţişul unicului ochi al lui Baki răbufnirea de mînie ce avea să urmeze. Totul însă degeaba, chiorul coborî din cabină amuzat, aruncă o privire celor doi oameni albi care se chinuiau să-i vîre unui al treilea marginea paharului între dinţi Pe urmă făcu un semn scurt chemînd la sfat. Acum, Manu', cu prudenţă, dragule, înşelăciune şi miere, multă miere.

— Moşule, într-o bună zi unul al dracului o să-ţi dea să lingi ţeava pistolului. Să mergi să le spui ăstora că umblăm după cai verzi. Şi aşa, aşa alte parale nu mai pupi de la ei.

— Tu, Baki. N-ar trebui să-mi dai peste nas, că sînt om bătrîn şi aş putea să-ţi fiu tată.

— Ferească-mă Dumnezeu!

— Ascultă, cine eşti tu ca să...

— Taci, mucosule! Moşule, aşa nu mai merge. Vrei să ne punem poliţia în cap?

— Eşti un prost, bă. N-am nevoie de tine, îmi ajunge fecioru-meu. Noi am spus adevărul.

— Manuel. Ce facem cu ăştia?

— Cum adică ce facem cu ăştia?

— Adică îi lăsăm dracului aici şi îi ducem pe albi în oraş?

— De ce mă întrebi pe mine acum? Tu eşti şeful. Tu ştii cum e mai bine. Eu sînt un ticălos prost şi flenduros.

— Vedea-v-aş pe toţi îmbrăcaţi în scînduri! Ce era cu urmele alea de ieri?

— Vezi că şi tu...

— Bătătură, ţine-ţi fleanca! Ce era cu urmele alea de ieri?

— Mai bine orbeam. Din cauza lor am stat peste zi în deşert.

— Lasă asta! Spune!

— Ce să spun?

— Spune-mi tot. E ceva adevărat în ce bălmăjeşte Bătătură?

— Ascultă, dacă mai...

— Taci, mucosule! E ceva adevărat?

— Eu nu ştiu. Mie, ca să-ţi spun drept, îmi cam ţîţîie fundul.

— De ce, Manuel?

— Se vede şi pe faţa ta că aşa e. Aş vrea s-o ştergem.

— Duceţi-vă, bă. Duceţi-vă. V-aţi scăpat în pantaloni, pute de la o poştă.

— Moşule, cred că eu o să fiu ăla cu ţeava pistolului. Ce era cu urmele alea, Manuel? Erau urme?

— Da.

— Urme de lighioană? Urme de maşină?

— Urme de lighioană.

— Ce fel?

— Nu ştiu. N-am văzut în viaţa mea aşa ceva. Nu există aşa ceva.

2

Ea ar fi putut atît de bine să existe şi să nu existe în acelaşi timp. Plăsmuire. Incertitudine. Halou De vreo cîteva ore faptul îi era absolut indiferent. O privi în vreme ce se ridica în picioare, îndepărtînd cu gesturi mici şi precise praful adunat în ţesătura rochiei de seară. Diadema care în mod obişnuit îi prindea părul alunecase într-o parte şi ea o îndreptă surîzînd încurcată. O cicatrice roşie, subţire ca urma unei lacrimi acide coborînd de sub pleoapa stîngă pînă pe gît, era singurul lucru asupra căruia privirea lui mai poposea uneori brusc interesată.

— Nu dormeam, zise domnişoara Riskin apropiindu-se, îmi odihneam doar ochii. E ceva rău în luminozitatea pereţilor.

El dădu din umeri pregătindu-se să pareze un schimb de replici. Încă mai şedea într-un colţ relativ curat al încăperii, sprijinit în braţul drept, tăcut, nereceptiv. Deasupra lor arcadele albe ale plafonului intersectau zboruri îngheţate într-un punct culminant.

Apoi îşi pierdu din nou cunoştinţa. Mai apucă să simtă urcînd din adîncul trupului o sfîrşeală incredibilă, ca şi cum ar fi răbdat de foame zile ori săptămîni în şir şi să o zărească pe domnişoara Riskin repezindu-se spre el. Cînd îşi reveni, ea stătea aplecată deasupra lui, iar şuviţele aurii de păr îi gîdilau faţa îndemnîndu-l să strănute. Pe urmă îl pălmui uşor.

— Cine eşti? scînci. Trezeşte-te! Spune-mi cine eşti?

El o zărea ca prin ceaţă.

— Hei, tu, mormăi, încercînd s-o îndepărteze cu mîna, domnişoara-nu-ştiu-cum, dă-mi pace, îţi zic...

Privirile i se limpeziră şi putu să vadă destul de clar lacrimile de neputinţă care străluceau în ochii ei.

— Stai să vedem, mormăi din nou, de mai multă vreme ne învîrtim împreună pe-aici. Mă cheamă Claes. Len Claes. Am treizeci de ani... Ah, da, locuiesc singur; sînt necăsătorit. Am răspuns corect?

Maud Riskin dădu fericită din cap. Îi ţinuse tot timpul mîna dreaptă în palma ei ca şi cum s-ar fi temut că o să-l piardă.

— Ce se întîmplă. Doctore? surîse Claes. Sînt bolnav, nu-i aşa? Bolnav rău.

— Dar nu pe ducă, glumi ea. Stai liniştit.

În secundele de tăcere care urmară se studiară în voie fără să ia în seamă cele ce îi înconjurau. Ea văzu un bărbat tînăr, de sub ale cărui pleoape se revărsa neîntrerupt o oboseală cumplită şi se înfioră renunţînd să mai caute. Bărbatul îşi potrivi capul în poala ei.

— Numele tău... numele tău... fredonă el încetişor. Numele tău îmi spune ceva.

— Posibil, încuviinţă domnişoara Riskin.

Era complet lipsită de imaginaţie şi cele ce i se întîmplau acum îi păreau o pedeapsă pe care cerul o prăvălise pe nedrept peste creştetul ei.

— Posibil, zise din nou. Acum stai liniştit.

Dar Claes deschise ochii şi se răsuci încercînd să se ridice. Ea îl lăsă, într-un fel uşurată. Din cîte îşi amintea, era a patra sau a cincea oară cînd el îşi pierdea cunoştinţa.

— Şi acum la treabă, plescăi Claes nemulţumit.

Puterile îi reveneau încetul cu încetul, era ca şi cum s-ar fi extras cu eforturi penibile din masa cleioasă şi urît mirositoare a unei mlaştini. Îşi rezemă spatele de ceea ce părea să fie un perete elastic, dintr-o materie albă, prăfoasă.

— Unde ne aflăm? Unde sînt ceilalţi? Cine eşti cu adevărat?

Maud Riskin căscă nişte ochi mari. Atît de mari încît el înghiţi cuvintele ultimei întrebări.

— S-o luăm mai încet, spuse Claes şi totul sună a scuză. Unde sîntem?

Părea că aşteptase chiar această întrebare pentru a da frîu liber lacrimilor. Plîngea fără să scoată un sunet, doar bărbia îi zvîcnea în răstimpuri. Len Claes o privi un minut întreg, apoi se apropie şi îi cuprinse umerii cu braţul. Se simţea incapabil să mai spună ceva.

— Eram cu toţii pe autostradă, zise deodată Maud.

Îşi şterse obraji. Cicatricea părea acum şi mai evidentă.

— Ne întorceam de la o petrecere. Un chef prelungit. Maşina mea s-a oprit. Nu, nu e bine. Maşina...

Îşi legănă pletele dintr-o parte în cealaltă, refuzînd să exprime în cuvinte urmarea. Claes aşteptă răbdător.

— Cred că am leşinat sau cam aşa ceva. Auzeam ţipete. Poate că erau ale celorlalţi, din ce în ce mai îndepărtate, din ce în ce mai slabe. Cînd mi-am revenit, era întuneric.

— Întuneric?

— Da, spuse ea. Nu mă crezi? Stăteai ca mai înainte, sprijinit de unul dintre pereţi. Încă nu erai conştient. Pe urmă totul a început să se lumineze treptat.

— De cît timp sîntem aici?

Maud Riskin se gîndi cîteva clipe.

— E greu... Am adormit de cîteva ori... A trecut, cred, o zi. Vreau să spun, o zi şi o noapte.

El vîrî mîna în buzunar căutînd automat o ţigară. Atinse cu degetele nasturele clapetei şi deodată toate îi apărură limpezi, dureros de clare şi de apropiate. Violenţa șocului îi smulse un strigăt uşor.

— Nu, nimic, spuse, am nişte dureri groaznice de cap.

Proloff, Martin, chiorul şi nespălaţii săi... Martin... Martin... „Eram mai tînăr pe vremea aia, niciodată nu ne-am întors fără un mort, doi, sub prelată.”

— Eram trei, făcu Len Claes. Adică nu, şapte, dar ceilalţi... O cercetare în deşert. La marginea deşertului Ne-a mers rău de la bun început.

Oare ea îl asculta? Înţelegea oare ceva? Totul i se păru sterp, amintirile veneau peste el, scrijelindu-i cugetul.

— Şi apoi? îl întrebă Maud.

— Martin a murit. Eram, cred, în a patra ori a cincea zi. Şi el s-a stins din senin; rîsese şi înjurase cu noi cu cîteva minute mai înainte, pe urmă s-a dus la maşină să ia ceva, cînd ne-am urcat după el şi i-am văzut ochii...

Se întoarse brusc, se sprijini de perete. Peretele se arcui sub greutatea lui.

— E ultima imagine pe care cu certitudine mi-o amintesc, spuse după cîteva secunde. Eu, Proloff, băieţii lui Baki, strînşi în jurul camionetei. Ceva mare şi negru, ca o aripă acoperindu-ne.

Domnişoara Riskin veni lîngă el.

— Crezi că sîntem nebuni? zise.

— Poftim? făcu Claes descumpănit.

Lumina curgea născînd mici şi ciudate turbulenţe în cutele rochiei de seară, pe fibra aspră a bluzei din foaie de cort. El întinse mîna într-un gest nesfîrşit de lung, trădînd împotrivirea gîndului, şi ea îi veni în întîmpinare la fel de încet. Şi degetele lui găsiră izvorul firului acela roşiatic desenat pe chipul ei şi coborîră cu grijă, urmîndu-l peste obraz, ocolind colţurile buzelor, prelingîndu-se sub bărbie. Apoi se opri.

— Să plecăm de aici, răspunse cu glas răguşit privirilor mirate. Undeva trebuie să existe o ieşire.

Camera, uluitor de înaltă, părea să aibă forma literei „T”. Coada „T”-ului, destul de lungă ea însăşi, se dovedi în realitate doar o ramificaţie de culoar ale cărui capete se aflau probabil prea departe pentru a putea fi zărite. Aleseră unul dintre sensuri, la întîmplare.

„Totul pare făcut la întîmplare”, îşi zise Len privind în jur, mergînd, călcau în picioare o pardoseală albă, degetele lor atingeau din cînd în cînd pereţi albi care emanau o lumină ca aceea a zilei, ochii se înălţau în urma arcadelor căţărate la înălţimi ameţitoare. Umbre cenuşii îi însoţeau alunecînd pe suprafeţele ce păreau să fie plastic. Colţurile nu erau de fapt colţuri, totul se răsucea cu viclenie, rotunjindu-se în ultima clipă, înghiţind muchii imposibil de evitat. Totul era molcom, şlefuit, artificial. „Ceva trebuie să aibă o noimă”, se gîndi, căută mîna fetei, o găsi. Şi-o apropie.

— Ceva trebuie să aibă o noimă în toate astea.

— Mi-e foame, îl anunţă ea cu o voce lipsită de orice expresie.

— Şi mie, rîse Len. Să căutăm un local.

Mergeau de aproape o jumătate de oră. Claes ridică din nou privirile. O făcuse şi ceva mai înainte, acum era sigur. Plafonul cobora lent pe măsură ce înaintau. Domnişoara Riskin se poticni. „Len Claes, îşi zise. Da, e posibil să ne fi întîlnit. Tana invită tot felul de ciudaţi. Are o slăbiciune pentru tipii citiţi şi curăţei.” Apoi gîndul îi zbură aiurea, la perechea de pantofi negri, satinaţi, care rămăseseră probabil în maşină. Se simţea din ce în ce mai liniştită, mergea în spatele acestui bărbat, fără să-l sîcîie, sigură fiind că el va găsi o rezolvare a situaţiei absurde. Numai de s-ar purta pînă la capăt ca un om civilizat, îşi mai zise. Şi de nu şi-ar pierde din nou cunoştinţa”.

— Ce este? tresări speriată.

Len nu-i răspunse. Culoarul se sfîrşea brusc, douăzeci de metri mai încolo, jocul luminii îi înşelase, îi obosise poate, tot ceea ce puteau face

acum era să se apropie neîncrezători, să-şi lipească palmele de suprafaţa translucidă dincolo de care ceva ceţos, cu contururi ce nu se puteau desluşi, plutea parcă într-un recipient plin cu lichid vîscos. Totul amintea vag de un acvariu.

— Ce-i asta? făcu Maud.

Tonul cu care pusese întrebarea îl făcu pe Claes să o măsoare dintr-o dată iritat.

„Dumnezeule, gîndi, nu acum. Nu mă sili s-o pleznesc!” Simţea că o criză de nervi era ultimul lucru la care ar fi fost capabil să asiste. Ridică din umeri.

— Cel puţin putem fi siguri că nu asta e direcţia cea bună.

— Ne întoarcem?

— Ce altceva am putea face?

În clipa următoare o răsuci cu faţa spre el.

— Ascultă, e mai bine să nu pui la inimă toate astea, încearcă să nu te mai miri de nimic. Lasă-mă pe mine s-o fac pentru amîndoi, altminteri mi-e teamă că n-ai să reziști multă vreme. O.K.?

„Da”, spuseră ochii ei.

— Să mergem, hotărî Len. Stai lîngă mine tot timpul.

Se afla într-un loc absolut necunoscut, în tovărăşia unei necunoscute. La intervale nedefinite de timp îşi pierdea cunoştinţa. Ce puteau însemna toate astea puse la un loc? Excluzînd eventualitatea unor halucinaţii, ajungea în faţa unei concluzii deloc liniştitoare. Ceva sau cineva îi manipula. Intenţionat ori nu, asta avea mai puţină importanţă.

Simţurile i se ascuţiră dintr-o dată, de parcă ar fi străpuns în cele din urmă suprafaţa ce îl închisese pînă atunci, stînjenindu-i mişcările. Deveni conştient de puterea nouă, nebănuită, care începuse să urce în el şi se bucură. La fiecare pas ceva plin de prospeţime venea să se alăture voinţei sale. Voinţei sale de a supravieţui Apoi un lucru îi atrase atenţia, derutîndu-l. Crezuse mai întîi că e doar o iluzie, însă o clipă mai tîrziu, cînd, dezechilibrîndu-se, atinse ambii pereţi cu braţele, bănuiala i se transformă în certitudine. Coridorul se îngusta.

— Ar fi trebuit să ajungem în dreptul încăperii, spuse Maud.

— Da, răspunse Len, poate că am mers mai încet.

Ştia că nu e aşa. Ceva se petrecea în jurul lor, deasupra, printre arcade, sub tălpile lor, ceva se petrecea în tăcere, neobservabil şi ei nu i se puteau împotrivi.

— Povesteşte-mi despre tine, îi zise fetei, nădăjduind o schimbare.

Maud Riskin oftă. Ce putea fi povestit?

— Locuiesc în partea de vest a colinei. Ştii, străzile sînt mai puţin drepte, uneori pîlcuri întregi de arbori le abat. Serile sînt minunate acolo.

— Eşti o fată ciudată. Maud. Ce faci cînd nu mergi la petreceri?

Ea surîse încurcată.

— Am fost o vreme actriţă. Oh, nu, adăugă văzînd cuta dintre sprîncenele lui. Nu te chinui să-ţi aminteşti, nu mi-ai întîlnit numele pe afişe. Se spunea totuşi că am perspective frumoase.

— Şi ce te-a împiedicat să ţi le realizezi? făcu Len neatent.

Apoi tresări încurcat.

— Şi asta, încuviinţă domnişoara Riskin, apropiindu-şi inelele de cicatricea roşie foarte vizibilă.

După toate aparenţele nu îi făcea plăcere să vorbească despre ea însăşi.

— Mă întreb... rosti o clipă mai tîrziu.

— Da?

Praful, pulberea albă care le însoţise paşii de-a lungul culoarului dispăruseră aproape cu desăvîrşire. Cine şi cînd ridicase arcadele înşelătoare? Şi în numele cărei raţiuni?

— Mă întrebam, reluă Maud şovăind, ce fel de lucruri pot fi acelea care ne leagă pe unul de celălalt?

— Adică? se miri Claes.

— Vreau să spun... Nu avem, cred, decît foarte puţine puncte comune, poate nici unul. Lumile noastre par să se deosebească şi ele destul de mult. Dumneata cutreierai deşertul. Eu mă risipeam în împrejurimile oraşului. De ce tocmai noi?

Len scoase doar un sunet confuz şi continuă să meargă Acestor gînduri se străduia să le facă faţă de mai multe minute.

— Aş vrea să vorbim mai mult despre toate astea atunci cînd o să ne oprim undeva, adăugă Maud fără să-şi dea seama de ce.

Claes mîrîi batjocoritor.

— Nu văd ce te-ar împiedica s-o taci chiar acum, zise.

Înaintau, într-adevăr, din ce în ce mai greu Mai întii le devenise imposibil să mai stea alături. Apoi fu clar că foarte curînd culoarul avea să le împiedice definitiv trecerea. Definitiv? Ochii ei îi căutară zadarnic pe ai lui.

— Auzi? şopti înfricoşată.

Aerul devenise deodată irespirabil, aerul se umpluse parcă de zgomote ameninţătoare, necunoscute, la limita percepţiei. Puţin mai tîrziu începură

să desluşească fîşîituri şi scrîşnete ca şi cum ceva sau cineva s-ar fi frecat cu putere de pereţi, în exterior. Exista, aşadar, un exterior?

Domnişoara Riskin se apropie instinctiv de bărbat şi tot instinctiv el întinse mîna în întîmpinarea ei.

— Claes! urlă ea.

Len se ghemui răsucindu-se violent. Un apendice diform se desprinsese din carnea albă a peretelui şi înainta bîjbîind către ei. Valul de spaimă şi greaţă urcă brusc în el ca o explozie de căldură. Din doi paşi fu lîngă Maud şi o îmbrînci.

— Fugi! răcni printre ţipetele ei ascuţite.

*

Localul. Scaunele încăpătoare, măsuţele joase, aplicele aurii, tapetul scorojit. O tejghea prelungă lîngă peretele din stînga, arcuit ciudat, şi în spatele ei rafturile înţesate de sticle cu etichete. Pianul. O scară de lemn încolăcindu-şi treptele în jurul unui ax imaginar, către un neverosimil etaj. Uşile batante dincolo de care lumina lămpilor mîngîia marginile unui alt culoar. Plafonul arcuit şi el dimpreună cu grinzile masive.

Len sări în picioare, dominat de un gînd absurd. Urcă treptele din cîţiva paşi. S-ar fi aşteptat ca ele să se prăbuşească dintr-o clipă în alta sub tălpile sale. Încercă pe rînd uşile tuturor odăilor care se iviseră în faţa lui. Pe urmă izbi tare cu umărul. Totul rămase neclintit.

— Ce vrei să faci? răsună de jos, din sală, vocea tremurată a fetei.

Cînd se aplecă peste balustradă, Maud îl privi speriată.

— Nimic, zise coborînd. Să ducem la bun sfîrşit ceea ce am început.

Continuau să mănînce în tăcere, curînd terminară biscuiţii şi laptele condensat şi Len se îndreptă oarecum amuzat spre expoziţia de etichete din dosul tejghelei.

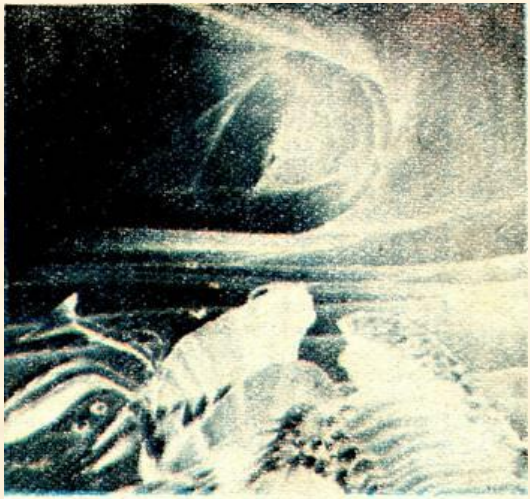

Pictură de CORNEL IONICELI

— Pasionaţii sînt deseori răsplătiţi, spuse revenind.

În mîna stîngă legăna neglijent un „Chartreuse”. Aşeză sticla pe colţul mesei şi se apropie de Maud.

— Totul e în regulă, zise. Totul e O.K. Da?

Maud îl privi o clipă înainte de a încuviinţa şovăind. El îşi trecu ochii peste paloarea chipului ei şi înregistră tremurul uşor care încă îi mai stăpînea colţurile buzelor.

— Ar trebui să te odihneşti puţin, îi sugeră cu blîndeţe. Eu am să stau de pază.

— Nu, făcu ea răguşit, nu pot face asta. Mi-e frică.

— De ce? insistă Claes. Trebuie să dormi. Ai nişte cearcăne de groază, ştii? Uşile batante aveau luciul mat al obiectelor de prea multe ori atinse cu mîna. Numai că ei se rostogoliseră prin peretele din dreapta. Acolo nu se mai afla acum nimic, nici un semn al intrării lor, tencuiala se refăcuse rapid, acoperind urma ca o tăietură proaspătă pe piele. Maud privi şi ea, muşchii obrazului începură să-i joace.

— Hei, şopti Leu, e gata acum, gata. Totul a trecut.

Clipa de groază îl marcase şi pe el. Dar pentru ea trebuie să fi fost ceva înfiorător.

— Crezi? răspunse Maud. Ce urmează?

Nu găsi nici un răspuns potrivit. Era poate mai bine să nu intervină. Ea avea să-şi vină în fire încetul cu încetul.

— Uite, zise, le-am găsit în spatele tejghelei.

Maud luă din mîna lui pachetul de ţigări şi chibriturile.

O clipă mai tîrziu suflă fumul privind în gol.

— M-a vrut pe mine, spuse.

— Poftim? făcu Len.

— Ştii despre ce vorbesc, schiţă ea un gest. Reuşisem să mă îndepărtez. S-a oprit în dreptul tău, apoi a venit direct spre mine. Eu...

— Prostii, o întrerupse Len.

Apoi tăcu, fără îndoială că lucrurile stăteau chiar aşa.

— Ce crezi despre toate astea? o întrebă necutezînd să ridice privirea.

— Nimic. Nu ştiu unde mă aflu. Am fost poate la un pas de a-mi pierde viaţa. Nu mai ştiu dacă e noapte sau zi. Nu mai ştiu cine sînt.

Părea totuşi dispusă să accepte conversaţia. Rochia de mătase se zdrenţuise şi îşi pierduse o bretea. Diadema strălucea probabil pe pardoseala unui culoar alb într-o neştiută şi lungă singurătate. Domnişoara Riskin însăşi, subţire şi fragilă ca o baghetă de sticlă, începea să rătăcească din ce

în ce mai des prin lumile ei interioare. Apoi ea spuse:

— „Alunecăm între pereţii unei sticle, / Sub degetele arcuind ninsori...” Odinioară le numeam versuri.

Surîse în faţa privirii compătimitoare a bărbatului şi stinse ţigara.

— Cine este stăpînul sticlei?

Len îşi trecu limba peste buze.

— Aş spune mai degrabă că ne aflăm în pîntecul unei balene, acceptă el jocul. Ştii, ca în povestea cu Pinocchio. Cineva a strîns toate resturile înghiţite de ea în cursul călătoriei şi a improvizat un birt. Priveşte pereţii arcuiţi! Grinzile tavanului nu te duc cu gîndul la nişte vertebre?

Maud Riskin rîse pentru prima oară de cînd se aflau acolo. De cînd fuseseră aduşi acolo.

— Aş vrea să văd oceanul măcar o clipă, fie chiar şi printre fălcile întredeschise ale „peştişorului”. Să trag în piept aerul sărat.

— Oceanul.... se strîmbă Len Imaginează-ţi mai departe. Pămîntul e un ocean. Spaţiul e un ocean.

Ea îl cercetă curioasă.

— Vorbeşte-mi despre munca ta, îl rugă. Vorbeşte-mi despre deşert.

Aşa cum stătea, cocoţată pe scaunul cu spătar înalt, cu picioarele adunate sub ea, părea un copil cerînd o poveste. Len îşi mască ezitarea, aprinzîndu-şi cu gesturi moi o ţigară. Ca un reflex condiţionat, primul fum îi readuse în gînduri toate părţile rele ale lucrurilor.

— În a patra sau a cincea noapte, începu cu voce domoală, băiatul care se pricepea să citească urmele l-a tras pe Proloff deoparte. Tremura tot bietul nespălat cînd i-a mărturisit că vrea să-i dezvăluie lucruri înfricoşătoare. Ar trebui să-l cunoşti pe Proloff ca să înţelegi hohotul de rîs cu care a întîmpinat cuvintele omului. Pe scurt, umblaserăm zile în şir căutînd nişte urme aparte. Ochiul exersat al lui Manuel le descoperise. Maud Riskin îl fixa liniştită, dar aţîţarea din ochii ei făcea mai mult decît o sută de întrebări.

— Cîteva dintre dunele de nisip aveau o orientare ciudată în raport cu celelalte, cele aşezate de vînt. Cînd spun cîteva, am în faţa ochilor distanţa uriaşă pe care se înşiruiau. Numai cineva crescut sub cerul liber, cineva obişnuit cu spaţiul ar fi putut să le lege una de cealaltă. Şi acum dunele. Părea că un obiect sau un trup de dimensiuni colosale ar fi trecut în zbor pe deasupra deşertului, atingînd din cînd în cînd nisipul. Ceva care planase pînă acolo şi se aşezase şovăind undeva, la a distanţă incertă, în direcţia pe care ne-o indica urma. Să scriem acest din urmă cuvînt cu majuscule.

Puteam cere o confirmare oficială a poveştilor care circulau prin regiune. Dar Proloff şi Martin erau încă nemulţumiţi.

— Martin, spuse Maud prudentă, acela...

— Da. Acela, făcu Claes. Ei voiau să vadă.

Maud aşteptă în linişte continuarea.

— Voiau să vadă, repetă el. A doua zi am făcut mai multe fotografii. Plutea ceva în aer. Vreau să spun că fără voia nici unuia dintre noi resimţeam cu toţii o senzaţie de nelinişte puţin obişnuită. Nu-mi dau seama ce putea fi. Pe fondul acestei tensiuni am făcut cred o insolaţie puternică. Mi-am pierdut cunoştinţa. Deliram. Totul se rotea ameţitor în jurul lui M.M.

— M. M.? se încruntă Maud.

— Glumeam, spuse Len. Nopţile, înainte de a adormi, ne grozăveam privind stelele. Încercam să ghicim ce se ascunde în spatele strălucirii orbitoare care îl scosese din coliba lui pe moş Bătătură şi îl silise să alerge, pe el şi pe fecioru-său, aproape dezbrăcaţi mai bine de douăzeci de kilometri în urma ei. Încercam să ne imaginăm ceva care cu siguranţă venise de aiurea, din spaţiul populat de aştri şi care cu siguranţă că nu era un meteorit. Frumuseţe şi taină. O taină care ne aprinsese tuturor ceva în suflet. O numeam în fel şi chip. Fără îndoială că nu ne-ar fi stricat ceva mai multă luciditate. Într-una din seri i-am spus Marilyn Monroe. Proloff...

Domnişoara Riskin se sculă de pe scaun şi veni să se aşeze lîngă el, privindu-l atentă.

— Ce-i? se opri Claes.

— Nimic. Ba da. Mai spune-mi!

— Era, mă gîndeam eu, o stea rătăcită printre arbuştii pămîntului, fugind de ei, căutîndu-şi cerul limpede pînă ce găsise marginea de deşert, acceptînd-o, cu simplitate. O stea cu zulufi blonzi rostogolindu-se nepăsătoare prin nisipurile noastre, fierbinţi ziua, îngheţate noaptea, la fel după cum ea dogorea în întuneric, risipind fiori reci în lumina soarelui, frumuseţe ce nu ne îngăduise încă să o privim, să o atingem. Martin mă urmărea amuzat. Cu Proloff nu se putea vorbi în felul ăsta. El o numea „lighioană blestemată”.

— Eu... zise Maud Riskin repede, eu... te înţeleg.

Apoi tăcu. Len îi zîmbi strîmb.

— El o numea „lighioană blestemată”. Putea fi vorba despre un aparat de zbor. Ipoteza asta ne scutea de multe bătăi de cap. În ceea ce priveşte lighioana, probabil, spunea Proloff, că n-aveam să dormim multe nopţi după ce vom fi dat în sfîrşit ochii cu ea. Înţelegerea fusese să eliminăm

orice risc.

De îndată ce el tăcu, studiind-o gînditor prin fumul albăstrui, domnişoara Riskin întinse mîna peste tăblia mesei. Degetele ei veniră în palma aspră, murdară de praf, se jucară cîteva clipe nehotărîte.

— Numeşte-o intuiţie dacă vrei, zise. Sau spune-mi că mă înşel. Ceva s-a petrecut din cauza ei.

Avea irisul de un albastru palid, plăcut, cum trebuie să fi fost plăcuţele de ceramică ce împodobiseră porţile babiloniene. La capătul unui minut întreg de tăcere, Len îşi plecă ochii învins.

— Încep să fiu din ce în ce mai sigur de asta. Ne-am apropiat prea mult. S-a apărat. Sau poate că nici nu avea habar de prezenţa noastră acolo. Dar ceva s-a petrecut datorită ei.

— Te-ai gîndit...

— Din momentul în care m-am trezit aici. Martin e mort. Eu... Închipuie-ţi că visezi cu ochii larg deschişi într-o după-amiază fierbinte, pe un ţărm oarecare. Soarele îţi dă tîrcoale ca un adolescent. Şi deodată simţi că ceva nu e în regulă. Da, bineînţeles, nimic serios, cîteva furnici, vietăţi aproape invizibile cu ochiul liber, s-au încumetat să ia pieptiş povîrnişul braţului tău mai jos de cot. Sufli. Poate mai tare decît ar fi fost nevoie. Aruncat în afara lumii mele. Martin aruncat în afara tuturor limitelor de lumi. Te reîntorci nepăsătoare la visele tale petrecute în soare, dăruite soarelui. Ce s-o fi întîmplat cu Proloff?

— Şi eu?

Maud îşi puse încet palma peste buze, întrebarea fugise poate fără voia ei, de fapt numai gîndul căuta o fereastră, o ieşire dintre necunoscute. Claes dădu din umeri.

— Nu ştiu. Ceva ne leagă. Ne-a legat în clipa aceea anulînd sutele de kilometri. Dintre toţi cei aflaţi pe străzile oraşului, într-o dimineaţă răcoroasă, domnişoara Maud Riskin, fostă actriţă... Se pare că locul tău nu este totuşi aici. Despre tine...

— ...despre mine? veni de departe glasul domnişoarei Riskin.

Len Claes îşi trecu încet mîna prin păr. Părul ii era năclăit de sudoare şi praf.

— Îmi vine din ce în ce mai greu să-ţi vorbesc, pentru că îmi vine din ce în ce mai greu să cred că exişti.

Pereţii se cutremurară scurt, o singură dată, cu un ţipăt subţire ca şi cum o greutate enormă i-ar fi apăsat pentru o clipă. Un pahar înalt, cu picior, căzu fără să se spargă şi se rostogoli pînă aproape de marginea

mesei. Uşile batante porniră să se legene scîrţîind. Apoi în încăpere intrară dogoarea, lumina fluidă a zilei şi un iz binecunoscut redeşteptînd mulţime de senzaţii ştiute. Şi, departe, sunetele estompate ale vocilor omeneşti.

Len Claes şi Maud Riskin se priviră.

— Vom avea cîteva răspunsuri, murmurară buzele ei.

— Vom avea poate ceva mai mult decît atît, spuse el, şi se întinse peste tăblia mesei, în vreme ce se ridica, pentru a ajunge la cuţitul scurt, cu plăsele de lemn, cu care desfăcuse cutiile de lapte.

— Vino!

Maud îşi adună poalele sfîşiate ale rochiei. Se apropie de Claes încercînd să spună ceva, el îi puse un deget pe buze dînd din cap. În secunda care urmă atingerii îngheţate a privirii sale, Maud îl urmă tăcută în spatele tejghelei de zinc. Pe urmă el se întoarse căutînd. Strînse resturile prînzului şi le făcu să dispară sub capacul unei cutii de carton.

— Len! se auzi glasul înăbuşit al fetei.

Dintr-un salt, Claes fu lîngă ea ghemuindu-se, strîngînd mînerul cuţitului. Deasupra lor, sticlele înşiruite pe rafturi scoaseră un clinchet stins.

„Nu-mi va spune că sîntem ridicoli'", gîndi el cînd genunchii li se atinseră. Apoi îşi opri respiraţia. Un murmur confuz, un obiect căzînd. Paşi. O tuse hîrîită, ca aceea a moşnegilor fără vîrstă. Zgomot de palme scuturînd praful din mîneci şi din turul pantalonilor. Paşi.

— Uite sticlele! Uite păhăruţul, făcu o voce.

Claes tresări. Domnişoara Riskin îi apucă braţul şi îl simţi zvîcnind scurt. Se auzi zgomot de scaune trîntite.

— Fată, fată, faaată... fredona aceeaşi voce.

Era ceva peste puterile omeneşti. Claes simţi o picătură de transpiraţie rostogolindu-se pe buza de sus, îşi destinse fără zgomot mădularele şi ridică ochii peste suprafaţa acoperită cu tablă brumărie privind printre pahare şi prin sticla lor.

Exista într-adevăr un „afară". **Acum** exista. În spatele uşilor în formă de harpă curgeau molcom raze de soare, de soare adevărat. În încăperea devenită dintr-o dată neîncăpătoare pătrunseseră mai multe persoane. Proloff, Martin, Baki, Manuel... Se aflau cu toţii acolo.

3

— Fă-te-ncoa'! zise Manuel.

Gestul grăitor pe care îl schiţă cu ţeava armei dovedea o experienţă

deloc neglijabilă.

Se opriseră cu toţii la mijlocul unei mişcări, cu capetele întoarse către el, în atitudinea tipică a oamenilor deranjaţi. Len îşi simţi gura uscată, ca acolo, în deşert. De data aceasta frica îl lovi în coşul pieptului. Apăsă umărul gol al fetei obligînd-o să intre cu totul sub tejghea şi încălecă nonşalant tăblia. În vreme ce se apropia de ei îşi dădu seama că ţine încă strîns în mîna dreaptă cuţitul de desfăcut conserve, îi dădu drumul pe podea desfăcînd brusc degetele stînjenit. Cuţitul clămpăni caraghios.

— Ce faci, Manuel? spuse Len. Ce faceţi, băieţi?

Tăceau urmărindu-l atenţi, mai rău, în ochi le sticlea curiozitatea, genul acela de curiozitate pe care o manifeşti în faţa unui străin, mai rău, Martin întoarse capul spre uşă şi scuipă a lehamite. Iar Proloff... Proloff îşi ridicase ghetele pe una dintre măsuţe, picioarele din spate ale scaunului gemeau sub greutatea trupului său, iar el zîmbea fericit şi în mijlocul zîmbetului îşi înfipsese pipa lui galbenă, strălucitoare.

— Ce faceţi, băieţi? repetă stupid Len.

Şi Martin ăsta, prea mult pentru noi. M.M., cum să te apropii de un prieten care a murit sub ochii tăi. Să-i spui bine te-am găsit, prietene, ultima oară muriseşi, deci pînă la urmă, slavă domnului, totul e numai coşmar şi coşmarurile, după cum bine se ştie, au un sfîrşit. Deschise totuşi gura să-i spună ceva lui Martin, căci zîmbetul lui Proloff era prea frumos, prea strălucitor ca să fie în regulă şi atunci Baki cel chior urlă de pe scaunul lui, cu ochii injectaţi de furie:

— Gura! Gura, bă! Rupe-i gura, Manuel!

Manuel veni lîngă el şi îi propti cercul mic, rece al ţevii în obraz.

— Luaţi loc! zise.

Len se lăsă încet într-un scaun, cu palmele transpirate. În ochii tuturor îndreptaţi către el citi nepăsare, multă nepăsare dublată de ceva urît pe care nu îndrăzni să-l cerceteze. Proloff se sculă chicotind. Zise:

— „Fată, din fuior de aur/ Plete moi aşterni pe umăr/ Iar sub buze, tainic plaur/ Nestemate fără număr.”

Rîseră. Martin dădu din cap în direcţia lui Len.

— Scoate ce-ai prin buzunare, domnu’!

— Uite sticla! Uite păhăruţul! chiţăi Chiorul.

Se întorcea de la bar ridicînd cu o mînă deasupra capului o sticlă înaltă de gin şi cu cealaltă încurcată în pletele domnişoarei Riskin.

— „...Nestemate fără număr”, repetă Proloff.

Dintr-o dată interesul crescu.

— Slăbănoaga asta, explică Baki, arătînd spre Maud pe care o şi îmbrînci lîngă Len, ne pîndea de sub tejghea. Spioano! adăugă cu năduf.

Len întinse braţul şi o trase lîngă el:

— E o fată da treabă, zise, căutînd să nu ridice glasul.

Martin pufni în rîs. Rîdea clătinînd capul ca şi cum ar fi auzit cine ştie ce gogomănie.

— Daaa, se hlizi şi Manuel văd eu că e o fată de treabă. O s-o punem la încercare mai încolo. Da' tu de unde ştii cum mă cheamă pe mine?

Între timp, Claes îşi golise buzunarele, pe măsuţa de lîngă el se aliniaseră un pumn de bancnote mototolite, o legătură de chei, un creion, cutia de chibrituri... Mîna se ridică singură ducînd pachetul de ţigări pînă sub nasul lui Manuel. Manuel îl lovi înjurînd.

— Ţine-ţi otrava pentru tine, bă! Vă iese fum pe nas cum veniţi pe lume. Bagă-ţi mizeriile la loc în buzunare!

— Hai, îmbarcarea! necheză pe urmă. Mişcaţi-vă, mişcaţi-vă, putorilor, nespălaţilor, ticăloşilor, se face amiază şi voi v-aţi oploşit în cocina asta. Baki, ia-ţi sticlele şi fă paşi pe uşă, haideţi, haideţi, pe ăştia doi îi ducem la locul ştiut.

Martin îl îmbrînci pe Len. Proloff o apucă de mînă pe Maud.

— Nu te împotrivi, mai apucă să şoptească Claes.

Realiza că băieţii sînt în stare să-i cureţe fără să clipească.

Cînd loviră cu umerii uşile batante, căldura se prăbuşi asupra lor năucindu-i. Acolo unde întrezăriseră strălucirea mată a culoarului rămăsese doar o frîntură de zid într-un echilibru precar, o bucată mucegăită de decor. Sub privirile lor se nărui şi aceea alcătuind o grămăjoară cenuşie de pulberi

„Curemurul", îşi zise Claes. În faţa ochilor săi unduia deşertul... deşertul venise pînă sub tălpile sale, gudurîndu-se ca o vietate slabă, linguşitoare. Fără să ştie nici el de ce, întoarse capul şi răsuflarea i se tăie. Încăperea pe care tocmai o părăseau era într-adevăr stomacul rotund al unei balene de carton sau ipsos, negricioasă şi durdulie ca o jucărie de plajă între fălcile căreia fuseseră proptite tocurile uşilor. Rîse încetişor.

— Dumnezeu cu mila, zise Martin, hai, pe drum înainte!

Porniră să urce prima dună, în faţa lor se aşterneau zeci de mii, nisip, odinioară fusese rocă, după un timp avea să fie pulbere. Maud se poticni şi, culmea, Proloff îi oferi braţul. Apoi îşi dezlegă şiretul pălăriei mari, prăfuite, silind-o pe fată să o accepte. Maud îi mulţumi speriată. Mergeau. Într-un rînd Len se trezi foarte aproape de umărul lui Proloff şi atunci, fără voie, ochii lui îi căutară pe ai celuilalt întrebători.

— „Numai noaptea trupul darnic/ Numai ziua drumuri grele...”, zise Proloff ridicînd arătătorul.

Suiau şi coborau neîncetat ca plutind pe valurile unei mări nu prea agitate, curînd chiotele Chiorului, deja beat se stinseră, Proloff amuţise şi el, gîfîiturile tuturor se înteţiseră. Li se părea că soarele umpluse tot cerul.

— Unde ne duceţi? întrebă îngrijorat Len după vreo oră.

Cu douăzeci de metri mai în faţă şi zece minute mai devreme, Maud Riskin încercase să afle acelaşi lucru de la Proloff. Manuel se opri brusc, scoase un strigăt, toţi în toarseră capetele spre el.

— Vine vînt, anunţă după ce îşi vîrîse un deget în gură pentru a-l sensibiliza. Trebuie să mergem la adăpost.

— Adăpost? se miră Len. Ne întoarcem?

— Tot nu taci? se zborşi Martin. Tot nu taci?

Apoi se uită la Manuel.

— Înseamnă că ne depărtăm de drum înseamnă că nu mai ajungem dimineaţă.

— Înseamnă, înseamnă, îl îngînă Manuel. Cine te grăbeşte? Îi ducem, îi lăsăm, ne vedem de treaba noastră.

Len făcu fără voie un pas.

— Unde vreţi să ne duceţi?

— Hai, las-o, zise Martin ştirbit. Recunoaşte că v-aţi băgat ca musca... N-aţi vrut să vedeţi pasărea?

— Ce pasăre? făcu Len perplex.

Baki cel chior îl încălecase pe Proloff şi se străduia zbierînd să-i vîre între dinţi gîtul unei sticle de gin. Grasul dădea neputincios din picioare. Apoi Manuel apucă pistolul şi trase un foc în aer ca în filmele de duzină.

— Aşa, zise văzînd că s-a făcut ordine. La drum!

Şi porniră din nou. Dunele păreau că se răriseră. Len încercă să se apropie pe nesimţite de Maud şi de Proloff.

„Din deşert am pornit, în deşert ne întoarcem”, ridică din umeri Claes, „mă plimb pe coridoare însoţit de o domnişoară cu cicatrice, prînzim în pîntecul unei balene, reînnodăm vechi prietenii. Ah, da, şi viermele... Cine-i de vină?”

Mergeau de vreo zece minute pe fundul unei văi ciudate. Apoi schimbară direcţia şi deodată valea nu mai fu vale. Ci se dezvălui de îndată ce urcară creasta unui talaz de nisip. Şiruri paralele de dune pierdute la orizont şi direcţia, direcţia ceva cunoscut se zbate să iasă la suprafaţa, dune paralele pierdute sub orizont, altfel orientate.

Len Claes înţelese şi ridică iarăşi din umeri, păi, da este deşertul, trebuie să fie şi urmele, doar toate se învîrtesc în jurul lor, pînă cînd oare, pînă cînd o să le dăm de capăt, urmele duc undeva. „Deci asta era”, se dumiri, asta era pasărea, ce ştiu ei despre ea?, vin de acolo ori de aiurea, sîntem noi cei adevăraţi sau ei? Şi într-un caz şi în celălalt n-avem de ce să ne temem, dar ia gîndeşte-te puţin la o altfel de întrebare, sîntem noi cei adevăraţi sau ea?”

— De ce v-aţi amestecat în toată povestea asta, domnişoară? spuse Proloff surprinzător de coerent.

Maud se sprijini o clipă de braţul lui. Nu-i era teamă.

— Nu înţeleg, spuse.

Proloff o cîntări cu un ochi critic.

— Asta, zise indicînd traseul cicatricei. Nu v-a fost de ajuns; Acum înţelegeţi?

Părea incredibil, însă de îndată ce depăşiră creasta următoare, verdeaţa dădu buzna peste ei, intraseră pînă la brîu în ierburi moi, încîlcite, bălăriile cu frunza lată zdrenţuită musteau de sevă pe mai bine de cincizeci de metri în jurul lor, iar în mijloc se odihnea sclipetul ochiului de apă adăpostit sub un fel de umbrar.

— O oază? rîse Len. Nu pot să cred.

Toţi se uitară la el ca la un nebun.

— Mişcă, mormăi Manuel.

Seara venea iute din toate părţile, parcă soarele ar fi dispărut în adîncul cerului de deasupra lor.

— Ziceai că vine vînt, se supără Martin.

— Da, da, vînt, sughiţă şi Chiorul.

Se trîntiseră cu toţii sub umbrar, cotrobăind la merinde şi pături, iar Maud şi Claes îi priviră nehotărîţi, dintr-un colţ, pînă cînd se aşezară şi ei, fuseseră aproape uitaţi.

— Vine, vine, nu-i duceţi voi grija, spuse Manuel meşterind vorbele laolaltă cu o bucată de pesmet. O dată suflă pasărea noastră.

Lăsară capelele în jos speriaţi şi Martin şi Baki, cît era el de beat. Len îi cercetă atent. Proloff, dimpotrivă, privi mîndru în jurul lui şi o trînti iarăşi: „Praful răscolit amanic / Cerul văduvit de stele...”

— Odihneşte-te, taică, zise Manuel şi în glasul lui parcă se desluşi răsărind respectul.

— Ce-o să se întîmple cu noi? întrebă domnişoara Riskin.

— Sînt şi eu curios s-o aflu, îi răspunse Claes.

„Proloff al nostru, pardon. Proloff acesta are o taină de care e mîndru. Care e taina lui?”

— Păi, să dormim atunci, căscă Martin, cînd o veni vîntul vedem noi.

Îşi căutată locuri bune sub umbrar, cîte o stea mai scăpa printre bălăriile aruncate cu braţul pe acoperiş şi îşi clătea lumina în ochiul de apă.

— Martin, şopti Claes după ce Manuel se îndepărtă desfăcîndu-se la nădragi.

Martin veni lîngă el aţintindu-i cu ochi vii.

— Ce mai vrei? zise însă tot pe şoptite, nu-ţi ajunge? V-aţi ţinut după noi tot timpul, de unde ne ştii numele? Dacă nu era Proloff de mult v-am fi făcut de petrecanie, dar el s-a împotrivit mereu, cu toate că vă simţeam pe undeva, pe aproape. Asta cu pasărea e treaba noastră, de ce nu ne-aţi dat pace? Mîine o să vă ducem acolo să vă săturaţi.

Şi dădu să plece. Len îi atinse braţul uşor şi îl vîri sub nas pumnul de bancnote pe care tot drumul îl răsucise în buzunar.

— Ajut-o pe fată să plece, Martin, spuse transpirînd.

Celălalt tăcu. Se întunecase, nu-şi putea vedea ochii.

Martin luă bancnotele şi scăpară un chibrit.

— Ce sînt hîrtiile astea? se miră o clipă mai tîrziu. Nu ştiu să citesc. Ia-le! Tu de ce nu vrei s-o ştergi?

Len se îndepărtă buimac.

— Eu vreau să văd, mormăi. Eu vreau să văd totul.

Se auzea un uruit greu, undeva, în aer, se adunau norii? vesteau ploaie peste deşert?

— Avioane, anunţă Manuel, întorcîndu-se de unde avusese el treabă, să se ducă, cine-i ţine, or să vadă şi ei pasărea noastră.

— Să nu vă fie teamă, domnişoară, îi spunea Proloff fetei, sînt băieţi cu bun simţ, dar cam sălbăticiţi. Îi ţinem în frîu.

— Dumneata îi conduci? întrebă Maud.

Proloff se scutură indignat.

— Eu, domnişoară, nu mă pot lega de ei, de fapt, generalizînd, nu mă pot lega de nimeni.

Şi pentru că ea se încăpăţînă să nu îl întrebe de ce, continuă binevoitor şi misterios:

— Trebuie să am grijă de ou, domnişoară, înţelegeţi, nu-i aşa, că este o sarcină dificilă şi deosebit de onorantă. Îmi aduc aminte...

— Nu înţeleg, spuse Maud. Ce ou?

Apoi el dispăru în noapte, îi întorsese brusc spatele, o mînă o apucă pe

a ei, ştia atingerea aceasta de o infinită gingăşie, vocea lui Claes o învălui liniştitoare.

Străinii dorm duşi, ăsta a luat-o pe fată în braţe, halal pătură, altceva nici că-ţi mai trebuie. Pe ea se vede treaba că a mai zgîriat-o pasărea o dată, judecînd după urma roşie de pe faţă. De ce vin toţi de pretutindeni să ne ia ce-i al nostru, să ne încurce rînduielile, să vadă, să spună, să strice? Au bani, maşini, case, femei, pe mine m-a născut mama sub un pom, m-am jucat cu pietricele în praful drumului, mai tîrziu cu şuriul. Nu ştiu ce înseamnă cuvîntul „sătul”. Nu ştiu ce înseamnă multe alte cuvinte. De ce vin să ne sperie pasărea, de-abia s-a aşezat, de-abia zămisleşte, cine ştie cînd o să şi mai facă la noi cuib?

— Hai, scularea! zbieră supărat. Într-o clipă toţi erau în picioare şi se pregăteau de plecare.

Uite, putoarea asta se face că nu l-a auzit, stă în fund şi se uită aiurea, bărbatu-său sau ce i-o fi încearcă s-o înduplece, stai, tu, mititelule, să-ţi arăt eu cum se face cu femeile.

— Hai, zise, apucînd-o strîns de braţ.

Maud îl fixă liniştită.

— Nu merg nicăieri, spuse.

— Zău? rîse Manuel.

O lăsă şi începu încet să-şi scoată cureaua de la pantaloni. Ceilalţi se adunaseră în cerc.

— Las-o în pace, făcu posac Len.

Manuel nici nu-l băgă în seamă.

— Las-o, n-auzi?

Abia cînd îi atinse umărul, Manuel sări ca ars întorcîndu-se. Pînă să clipească îi băgase ţeava pistolului între ochi.

Şi atunci începu vîntul. Cine-l auzise, venise tiptil pînă în spatele lor şi stătuse la pîndă aşteptînd momentul prielnic. Umbrarul se nărui cu un trosnet sinistru împroşcînd stropi negri de mîl. Bălăriile luară calea văzduhului. Iar nisipul curse peste ei din toate părţile, fierbinte, aspru, usturător, înecăcios, ca o pacoste, ca un blestem.

Într-un loc oarecare, departe de ochiul liniştit al apei. Vîntul a fugit luîndu-i pe toţi ceilalţi cu el.

— Nu, spuse bărbatul înalt, uscăţiv care îi ieşise în drum pe neaşteptate, peregrinările dumneavoastră se apropie de sfîrşit.

Apoi:

— Nu mă cunoaşteţi, nu aveţi de unde, nu am avut, ca să zic aşa, ocazia... hm... să ne întîlnim.

Şi:

— Nu văd însă de ce nu am putea face cunoştinţă acum. Daţi-mi voie: G. H. Innertal.

Domnişoara Riskin dădu din cap politicoasă. El părea chiar atunci scos din cutie, nici urmă de praf pe mînecile vestonului, dunga pantalonului impecabilă, şuviţe argintii pe tîmple, pupilele roşii, doi mici cărbuni incandescenţi.

— Aş dori, dacă nu vă deranjează, să stăm puţin de vorbă. Avem la dispoziţie (îşi consultă ceasul) aproximativ patruzeci de minute, domnişoară.

Maud îşi trecu limba peste buzele crăpate.

— Să vorbim, încuviinţă. Cît timp putem rezista în plin soare?

Bărbatul scoase din buzunarul interior al vestonului un mic tub negru, învelit în piele. Apăsă un resort şi în mîna lui se deschise o umbrelă.

— Sînteţi iluzionist? zîmbi Maud.

— Nu, spuse grav G. H. Innertal, colonel.

Acum stăteau foarte aproape unul de celălalt.

— Despre ce vreţi să vorbim? întrebă ea.

— Despre dumneavoastră, domnişoară. Dar mai înainte aş vrea să vă prezint scuzele mele. Vă datorez o explicaţie şi nu voi întîrzia să v-o furnizez. Noi, militarii, căutăm deseori fair play-ul încă.

— O explicaţie...

— A celor intîmplate pînă acum.

Maud îşi cobori pleoapele pe jumătate.

— Sînteţi sigur că o aveţi, colonele? De ce v-aş crede? Cine sînteţi de fapt? Colonelul G.H. Innertal îşi permise luxul unui zîmbet de o secundă.

— De ce vi se pare mai credibilă existenţa unei oaze în mijlocul acestui deşert? Ştiţi bine că nu este posibil aşa ceva. Şi birtul acela în stomacul unei balene...

Maud îl fixă ironică. Mîna ei mîngîie marginea umbrelei.

— Totul este numai un vis deci. Concluzionez, colonele, că şi dumneata eşti o plăsmuire a acestui vis.

— Da, făcu posac G.H. Innertal, şi din moment ce realizaţi asta trebuie să vă şi treziţi dintr-o clipă în alta.

Se auzi un zgomot surd ca al unei prăbuşiri îndepărtate. Colonelul tresări şi degetele i se albiră pe mînerul umbrelei.

— Uitaţi ce este, v-am spus că nu avem prea mult timp la dispoziţie. Am să încerc să fiu scurt. Vorbeaţi despre vise. Ei bine, da, totul este un fel de vis dacă ne referim la o persoană obişnuită, cum ar fi să zicem... cum aş fi eu, de exemplu. Pentru dumneavoastră însă, aceasta este realitatea.

Maud Riskin tăcu vreme de cîteva clipe.

— Vreţi să repetaţi, vă rog?

— Pentru dumneavoastră aceasta este realitatea. Pentru dumneavoastră singură. Maud Riskin, douăzeci şi opt de ani, fostă actriţă, posesoare a unei cicatrici şi a unei jumătăţi de rochii de seară. Iertaţi-mă, sînt nepoliticos, timpul mă sufocă.

— De ce ne grăbim? făcu Maud.

Întrebarea sunase stins chiar şi pentru ea însăşi.

— Nu mă mai întrerupeţi, vă implor! Mai întîi explicaţia: Claes e un bun cercetător. Are stofă, e nemaipomenit de bine pregătit. A fost unul dintre iniţiatorii expediţiei.

— Dar...

Pictură de CORNEL IONICEL

— Se pare însă că valoarea lui nu se limitează la calităţile omului de ştiinţă. De altfel, acestea nu i-au putut fi de nici un folos. Este, conform unor criterii care, vă mărturisesc, îmi scapă, un om deosebit. Deosebit de noi, ceilalţi, desigur. De aceea şi-a atras...

Colonelul G.H. Innertal tăcu. Lucruri ce nu pot fi spuse pe nerăsuflate nici chiar atunci cînd eşti în criză de timp.

— Spuneţi-mi! ceru Maud.

— Ei bine, au găsit-o atunci în deşert. Adică la puţin timp după ce unul dintre ei şi-a pierdut viaţa. Elicoptere blindate, cele mai bune trupe de vînători. Nu eram dispuşi să ne asumăm nici un risc. Dintr-un motiv obscur şi probabil stupid o numeau Marilyn Monroe. Noi i-am dat pur şi simplu un număr. Acolo, sub pămînt, nu ne mai puteam ţine de glume.

— Len mi-a vorbit deseori despre asta, îl întrerupse totuşi Maud. Ceva nu se leagă.

— Ştiu, murmură deja obosit G. H. Innertal, secvenţa din laborator. Filmul s-a rupt îndată după moartea lui Martin. Lui Claes i se pare că acolo e ruptura. Cele petrecute în subteran sînt pentru Claes doar halucinaţii, rodul unei puternice insolaţii. E convins de asta.

— Cum...

— Nu ştim încă. Opt mii doi a fost la început o pasăre maro şi urîtă, îngrozitor de urîtă. Apoi o masă moale, strălucitoare. Apoi.... Era mereu altceva. Înclinam să credem că în afara unei capacităţi mimetice extraordinare nu vom descoperi nimic cu adevărat important acolo. Nici o urmă de raţiune. Ne luaserăm totuşi măsurile de precauţie. Laboratorul... O vreme am fost convinşi că metamorfozele erau părţi ale unor mesaje. Nu ştiam nici măcar de unde vine. Claes se închidea tot mai mult în el însuşi.

Domnişoara Riskin dădu nerăbdătoare din umeri.

— Nu văd ce legătură au toate acestea cu mine.

— Ajung imediat unde trebuie. Pentru un motiv sau altul, Claes a fost alesul. Era de ajuns...

— Sînt obosită. Mă obosiţi, colonele.

— Noi bănuim că ea se hrăneşte cu informaţia pe care o asimilează şi o transformă într-o formă de energie. O energie neconvenţională, desigur. Ea îi oferă probabil o remarcabilă mobilitate în spaţiu-timp.

Maud schiţă un gest vag ca şi cum ar fi vrut să îndepărteze imaginea omului cu umbrela.

— Vă repet, sînt la capătul puterilor. Şi nu înţeleg absolut deloc.

— Veţi înţelege imediat.

Glasul colonelului era un fulg de zăpadă.

— Nu observaţi nimic deosebit? Discutăm de aproape cincisprezece minute. Priviţi umbrele!

Maud se uită, văzu umbrele lor contopite într-o pată cu contururi neregulate ţintuită sub tălpi, scutură nedumerită din cap.

— Soarele, explică nerăbdător G. H. Innertal, ca la o oră de geografie, soarele, domnişoară, este absolut imobil. Nu s-a mişcat nici măcar un milimetru, o putem constata cu maximă uşurinţă.

Domnişoara Riskin rîse.

— Şi ce-i cu asta? Doar visăm, colonele.

— **Eu** visez, domnişoară, permiteţi-mi să vă reamintesc acest lucru. Oricum, asta înseamnă că sîntem cu toţii în puterea ei, suspendaţi, controlează timpul, aranjează spaţiile aşa cum vrea ea, ca pe un joc de cuburi, o distrează probabil, o face cu un scop bine definit, cine poate şti, nu ne putem ocupa cum se cuvine de acest aspect al problemei. Toate astea se întîmplă desigur afară, dar răul trebuie căutat şi stîrpit cu desăvîrşire înăuntru. De aceea, mă aflu aici şi sper că mă veţi sprijini. Ce spuneţi?

Maud îşi simţi genunchii tremurînd, se aşeză fără grabă în nisip şi G. H. Innertal o urmă de îndată neslăbind mînerul umbrelei.

— Ce înseamnă acest „înăuntru”, colonele?

Colonelul îi aruncă o privire ciudată.

— Mă tem că va fi o încercare dificilă pentru dumneavoastră, domnişoară.

Trase cu degetul o linie în nisipul fierbinte.

— Dintr-un motiv sau altul s-a simţit ameninţată. Este extraordinar de puternică şi cu toate astea şi-a luat toate măsurile de precauţie. Este raţiune pură într-un stadiu inimaginabil de avansat. Şi-a căutat un refugiu.

— Vorbiţi despre Marilyn?

Innertal plescăi enervat.

— Despre Opt mii doi. Trebuie să terminăm, domnişoară. Refugiul ales a fost Claes.

— Puteţi fi mai clar? îl rugă domnişoara Riskin.

— Da, iată: ea se găseşte acum în creierul lui Len Claes. Noi toţi ne aflăm în creierul lui.

Maud Riskin nu rîse. Departe, pe cerul sudului, sclipiră aripi de metal apropiindu-se vertiginos. Colonelul le privi nostalgic.

— Porumbeii, suspină el. Spuneţi ceva!

Fata continua să urmărească petele argintii, peste umărul lui, buzele îi

fremătară, nu-i era cald, nu-i era sete, nu o durea nimic.

— Ce vreţi să vă spun? murmură. Sînteţi o iluzie.

— Nu realizaţi, ţipă scos din fire G. H. Innertal. Tot ceea ce vă înconjoară este o plăsmuire a minţii lui. Deşertul. Ce legătură aveţi dumneavoastră cu deşertul acesta? Opt mii doi. Aţi auzit vreodată ceva despre ea? Amicii lui Claes... Nu, nimic nu vă aparţine aici.

— Îl iubesc pe Len Claes, zise domnişoara Riskin.

Colonelul o privi cu simpatie. Apoi izbucni într-un hohot puternic de rîs.

— Nu vă daţi seama cît de absurde sînt toate acestea? spuse ştergîndu-şi o lacrimă. Şi totuşi vă înţeleg. Nici nu ştiţi cît de mult vă înţeleg. Siluetele avioanelor se puteau distinge clar acum. Evoluau amîndouă la joasă înălţime.

— Cine sînteţi, Colonele? făcu Maud complet liniştită.

G. H. Innertal o apucă de bărbie cu blîndeţe.

— Sînt o iluzie, după cum bine aţi spus, domnişoară. O copie a adevăratului colonel G.H. Innertal. Mă aflu aici, în lumea lui Claes, graţie unui perfecţionat procedeu de hipnoză combinată. Vă rog să remarcaţi, domnişoară Riskin, că prezenţa mea este voită şi subordonată unui scop bine definit.

— Şi care este acest scop?

— Opt mii doi trebuie să fie distrusă. Noi nu avem nevoie de ea, înţelegeţi-mă bine. Claes nu este Claes, ci o reprezentare. Imaginea pe care fiecare ne-o facem despre noi înşine. Şi ceilalţi... Nimic altceva decît creaţii ale imaginaţiei sale. Nu ştiu şi nici nu vreau să aflu în ce măsură mai este stăpîn pe ea. Opt mii doi trebuie să fie distrusă.

— De ce vreţi asta. Colonele?

G. H. Innertal oftă adînc. Nu i se întîmpla deseori. Foarte curînd porumbeii aveau să se afle la verticala locului.

— V-am mai spus-o, noi nu avem nevoie de ea. Cu atît mai puţin de progenitura căreia se pregăteşte să-i dea naştere. Pentru că asta se va întîmpla, domnişoară. Ajutaţi-ne!

— De ce aş face-o? Dacă cele pe care mi le-aţi povestit sînt adevărate, totul se reduce la o problemă strict personală. O problemă care îl priveşte numai pe Claes.

— Fals...

În vorba domoală se putea citi un trist triumf.

— Nu realizaţi cît de fragile sînt toate aceste structuri? Nu simţiţi cum

vă alunecă totul printre degete? Nisip... De îndată ce va stăpîni cum se cuvine această lume, nimic nu o va putea împiedica să dea buzna peste noi. „Afară”, „înăuntru” sînt noţiuni de o relativitate extremă chiar pentru dumneata sau pentru mine. Vă închipuiţi poate că pentru ea... Nu, nu. Nu o vrem printre noi

— Ce înţelegeţi prin acest „noi”, colonele Innertal?

— Noi, naţiunea, desigur. Garantaţi că în mîinile altora nu va fi dresată să ne vîneze? O forţă de proporţii inimaginabile, ca a ei, constituie un pericol mortal. Atîta vreme cît o puteam controla şi eventual folosi...

Deodată se ridică în picioare.

— Cred că e timpul să plecăm, domnişoară Riskin. La cîţiva kilometri de aici prietenul nostru comun Claes se pregăteşte să susţină cea mai grea probă a existenţei lui.

Maud se ridică şi ea. Se simţi cuprinsă de un soi de ameţeală.

— Ce trebuie să fac? zise. Ce aşteptaţi de la nune?

— Ascultaţi-mă cu atenţie. Undeva, pe cuprinsul întinderii de nisip imaginar, Len Claes îşi întîlneşte destinul. Va fi una dintre nenumăratele înfăţişări ale acelei creaturi gestante.

Zgomotul motoarelor îi acoperea cuvintele încetul cu încetul.

— Va fi vorba probabil de o înfruntare. De fapt, un ultim test. Şi apoi... Trebuie să o întîrziem cu orice preţ. Dacă reproducerea are loc înainte de a o putea distruge, vor apărea complicaţii intense. Am nevoie de cîteva ore.

— Care este rolul meu în toată nebunia asta, Colonele?

Şi uruitul îi învălui trepidant.

— Trebuie să-l convingi să renunţe sau să piardă. Trebuie să-l determini să evite testarea. Am nevoie de cîteva ore. Asta o va scoate din minţi.

G. H. Innertal păru să-şi aprecieze propriul joc de cuvinte.

— Dacă el nu se dovedeşte un mediu corespunzător, va fi nevoită să ia totul de la început. Sau aproape de la început. Să îl pregătească. Să caute un altul. Circuit închis. Abia apoi poate zămisli netulburată. Claes trebuie să piardă testarea cu orice preţ.

Domnişoara Riskin îl apucă de braţ furioasă.

— Poate fi ucis dacă fac asta. Poate fi ucis, nu-i aşa?

Innertal rîse scurt şi se smulse din strînsoarea ei.

— Văd ce vrei să spui, zbieră. Ei bine, da, poate fi ucis, dar asta nu are nici un fel de importanţă.

Era nevoit să strige pentru a acoperi zgomotul. Ridicară capetele în acelaşi timp şi văzură burţile argintii ale bombardierelor tîrîndu-se prin

văzduhul fierbinte ca peşti mari şi sătui.

— Vei avea un altul şi un altul, şi un altul, dacă îl vrei cu tot dinadinsul. Pricepe o dată că sînt numai reprezentări. Eu însumi îţi voi oferi un Claes perfect, aşa cum îl vei voi. Haide, hotărăşte-te!

Dar ea scutura încă din cap.

— De ce nu o faci dumneata însuţi, Innertal? Ce nevoie ai de mine? Ce nevoie am eu de dumneata? De îndată ce coşmarul se va sfîrşi, vom fi cu toţii afară, indiferent ce va însemna acest „afară" pentru Marilyn. Oameni, oameni adevăraţi, nu imagini, nu gînduri. Îl voi căuta în toate ungherele pămîntului dacă va fi nevoie.

Îi întoarse spatele colonelului şi se îndepărtă şchiopătînd sub cerul de foc al amiezii continue. În urma ei, ochii lui G. H. Innertal se metamorfozară lent, îşi înteţiră arderea, se răciră sub acoperămîntul pleoapelor, deveniră ca altădată picături solidificate de ceară. Cînd îi vorbi, cuvintele lui o izbiră grele, detaşîndu-se net de zgomotul asurzitor al motoarelor.

— Vino înapoi, Riskin! Unde vrei să te duci?

Maud se oprise, deşi muşchii picioarelor i se încordau dureros sub piele încercînd să le mişte.

— Bineînţeles, zise el şi în vreme ce vorbea, domnişoara Riskin se apropie vrăjită, cuvintele o fascinau, aveau ceva din atracţia şerpilor, nu le putea rezista, deşi era convinsă că sub ele se ascunde ceva urît, bineînţeles, draga mea. Ar fi trebuit să mă descurc şi fără ajutorul dumitale. Era de preferat, mi-aş fi dat mîna dreaptă ca s-o pot face. Dar, după cum ţi-am mai spus, aceasta nu este lumea mea. Nu mă pot mişca aşa cum vreau. Nu pot aduce secvenţelor modificări atît de complexe pe cît le-aş dori să fie.

Întinse mîna şi degetele se mulară uscate pe rotunjimea delicată a gîtului ei. Strînse.

— Toate ungherele pămîntului? Biată micuţă, ele nu îţi sînt deschise. Tu însăţi eşti o creaţie a minţii lui Claes.

Trase aer în piept. Maud începu să tremure.

— Mai mult decît atît Riskin. Nici măcar nu ai un suport real Riskin. Eşti o parte a conştiinţei lui, Riskin. Nu i de mirare deci că îl poţi iubi atît. **Tu nu exişti ca persoană fizică, Riskin.**

„Nu", urlă albul ochilor ei, „nu-i adevărat", modelară neauzite buzele, „minciuni", vînturară braţele. G. H. Innertal, colonelul G H. Innertal, închise cu gesturi lente, multiplicate de vibraţie, umbrela, spuse şi el ceva. Poate „vino cu mine", poate „îmi pare rău", tălpile pantofilor i se desprinseră de pe nisip, tîmplele argintii trecură o clipă prin dreptul soarelui. Şi

Maud îl urmă supusă, se ridicau repede, din ce în ce mai repede şi aerul fierbinte curgea peste ei ca arşiţa unui necaz.

Zgomotul aşternu peste privirile ei obosite o bandă neagră, de nepătruns. Mai apucă să vadă, ridicînd ochii, capul şi umerii colonelului pătrunzînd prin tabla strălucitoare a fuselajului ca printr-o perdea uniformă de ceaţă. Îl urmă şi acolo avu o senzaţie de discontinuitate depăşind peretele. Încă mai ţinea mîna lui G. H. Innertal. Interiorul era cufundat în semiîntuneric. Zări cilindrii robuşti şi estetic rînduiţi ai bombelor. Zgomotul încetase.

4

Ninge absurd. Fulgi cît palma scîrţîie încetişor. Odată căzuţi mai tresar în răstimpuri ca şi cum ar fi vii. Aşa se aştern poate în fiecare dintre noi ninsorile-sentimente. Şuviţe pufoase alunecînd peste faţa interioară a chipului tău încolăcindu-se în punctele de contact cu trompa lui Eustache, cu ciocănaşul şi scăriţa, clătinîndu-se pe teaca alunecoasă a nervului optic, irigînd mulţimea papilelor gustative pentru a străbate mai apoi şirurile regulate de dinţi şi a ieşi la suprafaţă. Urcă peste faţa exterioară a chipului pînă la adăpostul îngust al urechii. Şi iarăşi. Chipul tău este o bandă Moebius. Trupul tău este o butelie Kleyn.

— Aşadar, tu? stărui.

— O întrebare ca nuca în perete, zise Marilyn. Cum mă găseşti?

Frumoasă, frumoasă, cea mai frumoasă, mai frumoasă ca orice.

— Sînt o rază de soare?

Dacă vrei. Toate cuvintele sînt sărace.

— Cineva a spus: „Frumuseţea ei străluceşte.”

„...pentru că inima ei se dezvăluie în orice clipă.” Dar eu nu te ştiu, Marilyn. Eu nu te ştiu aşa.

— Voi toţi aţi crezut că mă cunoaşteţi. Că m-aţi putea cunoaşte. Cînd îmi scăldaţi în lumină cele o sută de chipuri pe care le luam pentru voi. Cînd făceam să se scurgă pe gratiile subţiri ale cuştii pîrîiaşe de făpturi violete. Cînd mă roteam în minţile voastre şi dincolo de ele, frumoasa, urîta, frumosul, urîtul, cuprinsul, necuprinsa. Nu erau toate pentru mine o scenă?

Se auzi „clic” şi glasul se stinse. Metamorfoza luase sfîrşit. Len îşi dădu mult capul pe spate pentru a cuprinde cu privirile corpul imens, cu

reflexe metalice care se înălţa neclintit la cîţiva paşi de el. Undeva, acolo unde ar fi trebuit să se rotunjească creştetul obiectului, aerul încă se mai zbătea în pîlnia vîrtejului care o luase cu el pe Marilyn. Claes îi dădu ocol încet, ferindu-şi ochii de strălucirea insuportabilă pe care soarele, un soare imobil, o dădea pe alocuri suprafeţei lustruite.

„Oul, constată plat, oul pe care îl păzesc Proloff şi ai lui, un ou de fier, ce va zămisli? Doar nu...”

Înainte de a-şi sfîrşi gîndul, se prăbuşi ţipînd în patru labe, nisipul îi intră în ochi şi în nas şi în gură făcîndu-l să tuşească. Unul dintre reflexele luminoase ale metalului şerpuise spre el ca un bici de foc şi îl lovise. Se răsuci gemînd, umărul stîng era o piatră fierbinte dilatîndu-se, în urma lui auzi plesnetul sec o dată şi încă o dată căutîndu-l. Şi apoi, în liniştea nefirească, peste el se rostogoli din înalturi un uruit pătrunzător ca al unei avalanşe, un glas colosal articulînd cuvinte.

— Nu eşti atent, Claes, rosti monstrul.

Len se sprijini anevoios în coate, scuipă nisipul care-i umpluse gura, se ridică în picioare. Duse mîna spre umărul care ardea, dar şi-o retrase imediat gemînd din nou.

— E inutil! striga şi sunetul tremurat al propriei sale voci îl ajuta să-şi adune gîndurile spulberate de durerea care urmase şocului.

Ca o culme a absurdului, oul de fier se aplecă uşor spre el vrînd parcă să-l audă mai bine.

— E inutil! repetă Len scuturat de un tis nervos, sfîrşeşte odată, pentru ce toate astea? Ucide-mă!

Muntele de metal rămase cîteva clipe nemişcat. Apoi îşi reluă poziţia verticală.

— Să te ucid? veniră cuvintele, din ele răzbăteau spaima, nehotărîrea, uimirea. Len se înfiora ascultîndu-l.

— Nu este lumea mea, spuse, ai avantajul terenului. Presupunînd că aş riposta în vreun fel, la ce mi-ar putea folosi? Vei lua orice înfăţişare ori de cîte ori va fi nevoie. Cel puţin poţi fi distrus? De ce să n-o sfîrşim acum?

Aşteptă răspunsul în tăcere şi răspunsul, dacă exista, întîrzia să coboare. Oul-munte rămase mai departe imobil, indiferent.

— Ce mai aştepţi? zbieră.

Brusc, şarpele de lumină veni fîlfîind prin aer şi îl lovi în obraz doborîndu-l ca pe un sac. Apoi, în vreme ce se zvîrcolea pe jumătate orb, amestecînd ţipetele cu înjurături cumplite, îl fulgeră din nou brăzdîndu-i ceafa.

— Nu eşti atent, Claes, bubui glasul, recăpătîndu-şi jovialitatea.

Cînd ridică iarăşi fruntea spre el, Len încă mai urla.

— Împuţiciune, sîsîi ridicînd un deget tremurător, ai să-mi plăteşti asta...

Începu să alerge poticnindu-se, plănuind să dea ocol monstrului, fără un gînd precis, fără un gînd coerent, ceea ce urca în el făcîndu-l să scuipe sunete dezarticulate fusese la început furie, furia care te strînge de beregată, iar acum se dizolvase omogenizîndu-se într-o senzaţie distinctă cum sînt setea, somnul şi foamea, nevoia de a ucide.

— Ai să mi-o plăteşti, ai să mi-o plăteşti, repeta alergînd şi celălalt îşi zvîrli din nou fulgerele, dar el se feri cu îndemînare şi rîse sfidîndu-l. Am să mă uşurez pe creştetul tău pleşuv pînă ce-l va mînca rugina.

În clipa următoare îşi schimbă încă o dată sensul de deplasare şi din cîteva salturi se aşeză astfel încît „actorul” să se găsească între el şi globul strălucitor al soarelui. Se opri gîfîind în umbra uriaşă pe care colosul o aşternea peste întinderea de nisip, aşteptînd un miracol. Oul de fier se răsuci încet, dezorientat, înţepeni cu un scîrţîit prelung.

„Nu e decît un mecanism”, horcăi Len, bătăile inimii îl asurzeau, se lăsă încet pe vine fixînd creştetul lucios sub care se petrecea ceva, un proces avînd drept obiectiv găsirea furnicii, „un mecanism miop, poţi deosebi o furnică rătăcind la picioarele tale, sub umbra care preface fiecare cută, fiecare adîncitură într-o pradă falsă?”

Pe o suprafaţă relativ mare, nisipul vînturat de umbletul greoi spuzise faţa deşertului cu mici denivelări imobile, înşelătoare. Zeci şi sute de pete întunecate cărora doar soarele în mişcarea sa imperceptibilă le împrumuta iluzia vieţii.

— Claes! tună absurd glasul „actorului”.

— Claes! miorlăi o clipă mai tîrziu.

— Claes! se tîngui furînd dulceaţa vocii lui Marilyn.

— Claes!

„Un mecanism imperfect, ea a plecat, a plecat probabil pentru totdeauna, a lăsat în urmă maşina, tot ceea ce a găsit urît printre noi, suma mizeriilor şi greşelilor şi fundăturilor în care sfîrşesc ori ar trebui să sfîrşească drumurile prost începute, drumurile minciunilor, drumurile nedreptăţilor. Un mecanism slut şi idiot, batjocorind lipsa a ceea ce ar fi putut fi bunul cel mai de preţ al prăpăditului ăsta de om. Neputincios, golaş, fricos: încrederea în sine.”

Len îşi mişcă mîinile infinit de încet continuînd să privească suprafaţa

arcuită a muntelui de fier. Degetele găsiră nasturii bluzei, catarama curelei, şireturile ghetelor.

— Claes, spuse „actorul” cu blîndeţe, este inutil, Claes. Tu nu poţi fi departe. Eşti epuizat, Claes. Eşti sfîrşit. Te afli probabil în conul de umbră pe care îl generează masa trupului meu. Aşa este logic, Claes.

Len porni la fel de încet să umple cu nisip mînecile bluzei, una dintre ultimele dovezi palpabile ale unei alte existenţe, plasată unde în timp? pe cale să se mistuie. Făcu acelaşi lucru cu pantalonii, apoi înfipse pe rînd pantofii în nisip, cu vîrfurile în sus.

— Aşa este logic, Claes. Am să mă deplasez pe direcţia propriei mele umbre. Încă nu te pot detecta. Dar nu-ţi face iluzii, Claes! De îndată ce voi fi suficient de aproape, n-ai să mă mai poţi păcăli. Aşa este logic... Claes.

„Logic, logic”, mormăi Len privindu-şi opera în vreme ce „actorul” începu să înainteze scrîşnind înfiorător. Hainele pline cu nisip creau iluzia

unui trup omenesc prăvălit pe spate, cu braţele şi picioarele răsfirate Se îndepărtă prudent încă la adăpostul umbrei, fără să slăbească din ochi silueta monstrului, tremurînd de oboseală şi excitare. „Nu am dorit această luptă, n-am dorit nimic din cele întîmplate, sau poate le-am dorit? ce se ascunde sub ele? nisip? nisip stă ascuns şi în zdrenţele acelea, dar parcă înainte era altceva?, cel puţin nisipul nu suferă, nu strigă, nu are moarte."

Se îndepărtase suficient de mult ca să se mai poată opri o dată. Privi. Muntele de fier venea constant către locul în care se zăreau mînecile bluzei şi vîrfurile scîlciate ale pantofilor. Mai avea cincisprezece metri, apoi zece, apoi cinci. Pe urmă se opri.

— Claes, cobori glasul. Iată-te, deci. Ai înţeles, în sfîrşit. Ce caraghios erai alergînd, Claes! Ce jalnică şi inutilă risipă de energie. De timp. Ce jalnică şi cît de inutilă revoltă. Nu te poţi împotrivi destinului, Claes.

Len îl urmărea cu ochii împăienjeniţi de încordare, cu respiraţia oprită.

— Ce jalnică şi cît de inutilă joacă cu timpul. Timpul pe care atît de mult îi preţuiţi. Priveşte-mă, Claes, priveşte-mă o ultimă dată! Timpul nu înseamnă nimic pentru mine. Eu însemn ceva pentru timp.

Se auzea surpîndu-se pojghiţa efemeră de nisip care aderase la suprafaţa metalică.

— Nu spui nimic? făcu dezamăgit glasul

„Ce mai aştepţi? gîndi Len, scîrbă, vino, calcă, ia-ţi porţia de zdrenţe şi cară-te, ce mai aştepţi"

— Bine, oftă colosul, oftatul lui era dezmierdarea pe care şi-o aduc unul altuia dinţii masivi ai unor roţi imense, tocite, pe curînd Claes! Ne vom mai întîlni poate.

Se răsuci o singură dată şi simulacrul încropit de Len dispăru, supt în vîltoarea prăfoasă. Unul dintre pantofi zbură prin aerul tulbure încremenind la mică distanţă ca o vietate plăpîndă carbonizată. „Actorul" se cutremură zgomotos. Parcă s-ar fi prăbuşit ireversibil în el însuşi, parcă organe tăiate în fier brut s-ar fi desprins în interiorul animalului uriaş, lovindu-se unele de celelalte. Rămase pe loc frămîntînd nisipul aşa cum striveşte talpa un muc de ţigară. Pe urmă urlă.

Len îşi apăsă palmele pe urechi, dar asta nu îi era de ajuns, s-ar fi înşurubat în stratul de sub el dacă ar fi putut ca să nu-şi mai simtă plămînul cojindu-se, pielea vălurindui-se pe mîini. Urletul era al unei lumi rupîndu-se, ca o bucată de hîrtie, era al soarelui despicat în două de o lamă nevăzută. Venea pur şi insuportabil, unul dintre acele sunete în stare să schimbe ceva, în urma cărora faţa lucrurilor rămîne întinată, atinsă. Len

crezu că distinge în inima urletului nu bucurie, nu uşurare, ci ură şi dezamăgire. Apoi se făcu linişte.

„Şi acum pleacă, murmură Len golit, cu ochii beţi, pleacă sau dispari, du-te odată! Pleacă, te rog!”

Dar oul-munte rămase acolo, în faţa lui, drept şi nemişcat.

— Nu va pleca, zise domnişoara Riskin.

De îndată ce întoarse spatele „actorului” o văzu aşteptînd în nisip, cu mîinile împreunate în poala rochiei de seară. Îi era peste putinţă să-i spună ceva şi de altfel ce i-ar fi putut spune, bun găsit? Iată-te deci? flăcările unui foc mare dinăuntru îi lingeau flămînde şi duioase trupul. Se duse spre ea împleticindu-se.

— Tu? spuse.

Maud Riskin îl urmări cu ochii vii, apoi încet licărul din priviri i se stinse.

— Cum e atunci cînd iubeşti un nor? îi răspunse ridicîndu-se. Un nor alb şi subţire, aproape străveziu.

— Maud, şopti Len înecîndu-se cu propria-i salivă, nu trebuia... Aşteaptă, mai zise, prinzîndu-i braţul lîngă cot şi silind-o să îngenuncheze iarăşi, aşteaptă, vom fugi de aici, totul o să fie bine.

Ea clătină din cap. Nici măcar o singură dată nu-şi aruncase privirile peste umărul lui, acolo unde „actorul” stăpînea deşertul şi cerul.

— Vom pleca, repetă Len mîngîind-o, undeva trebuie să găsim o ieşire, sau ne vom trezi pur şi simplu, nu ştiu. În curînd va veni noaptea. Ori poate că el...

Maud dădu iarăşi din cap.

— Nu va pleca, zise.

— Linişteşte-te, bîigui Len.

— Nu. Nu înţelegi?

Îl fixă cu o intensitate extraordinară.

— Trebuie să plăteşti cu ceva. Trebuie să rupi ceva din tine. Nu pricepi? Aici în nisip trebuie să amesteci o parte. Sau poate mai mult. Sau poate totul.

Len îi cuprinse umerii ca acolo, atunci, între pereţii albi ai coridorului, dar realiză că tremurul pe care îl simţea sub degete îi aparţine.

— De la bun început... De la bun început ceva s-a împotrivit şederii mele cu tine. Ceva s-a opus. Erau semne pe care n-am ştiut să le citim atunci.

Len o asculta cu atenţie.

— Ne vom despărţi aici. Nu se poate altfel. Vei supravieţui. Trebuie să o faci. Totul ar rămîne înspăimîntător de inutil.

— Dar tu...

— Aceasta nu este lumea ta, de cîte ori ai spus-o? Bietul de tine! Ce vei voi să găseşti trezindu-te? Ridicînd pleoapele.

El începea să înţeleagă, umbre fugare îi năpădiseră chipul.

— Maud, spuse rar, încordat, cu siguranţă tu vei fi lîngă mine.

Domnişoara Riskin îi zîmbi strîmb.

— Cu siguranţă o bucăţică din tine. Cum e atunci cînd iubeşti un nor? Un trecător pe cale să se risipească?

Nisipul tremură sub ei. Un uruit surd îi învălui. Uitaseră.

— Claes, zise „actorul”, m-ai minţit.

Îl vedeau înfricoşaţi vibrînd la zeci de metri depărtare, după cum cuvintele se rostogoleau mai grele ori mai uşoare.

— Ai dat dovadă de multă şiretenie, Claes. De acum înainte însă nu-ţi va mai fi de nici un folos. O luăm de la capăt.

Maud întinse braţele, şi se îndepărtă de el aşa cum un înotător se desprinde de mal lovindu-l.

— O luăm de la capăt, Claes, continuă să flecărească „actorul”. Experienţa mea e mai bogată cu un truc acum. N-ai să mi mai poţi păcăli. Vin spre tine.

— Pentru cîtăva vreme am fost, cred, una şi aceeaşi fiinţă, plînse şi rîse în acelaşi timp Maud Riskin, iar Len nu pricepu, buimăcit de apăsătorul glas al oului de fier.

Privi pupilele negre dincolo de care bănuia parcă mile întregi de spaţiu liber. Ea îi parcurse cu amprentele fine ale degetelor obrazul, de la o margine la cealaltă. Sub atingere simţea structura intimă a pielii răscolindu-se, împotrivindu-i-se. Len realiză de cîte ori avuseseră nevoie să-şi confirme „realitatea” dezvăluită de privire prin atingerea netă şi oarecum mai brutală oferită de degete. Ca trişti şi irecuperabili orbi. Şi mai realiză chiar fără putinţa de a o vedea că semnul cu care „actorul” îi brăzdase chipul era replica fidelă a celui de pe obrazul ei. Trebuia să fie aşa. Crezu că înţelege ceva. Dar clipa trecuse.

— Vin spre tine, Claes, trîmbiţă victorios „actorul”. Nu fugi. Mă rostogolesc ceva mai iute decît o poţi face tu.

— Maud! zbieră Len, acoperind zgomotul de fier.

Domnişoara Riskin ieşise călcînd uşor din conul protector de umbră şi se îndepărta, ţinîndu-şi poalele rochiei de seară cu degetele. Continua să

privească liniştită suprafaţa scînteietoare care se apropia cu repeziciune. Oul de fier şovăi o clipă, apoi îşi reluă mersul împleticit abătîndu-se foarte puţin de la direcţia iniţială.

— Maud! strigă tot ceea ce îl alcătuia pe Len.

Valul furios de nisip care ţîşnea înaintea „actorului” o ajunse din urmă şi cobori într-o clipă peste silueta fragilă. Apoi „actorul” fu deasupra locului acela.

Pentru cîteva clipe încremeniră toate, nisipul aşternîndu-se din nou strat peste strat, o bucată de soare agăţată de linia fină a orizontului, oglinda rotundă de metal la capătul unei oscilaţii adînci, ţipătul domnişoarei Riskin ca o tulpină umedă crescînd, văzduhul amestecat de aripi inexistente, două puncte strălucitoare înaintînd din profunzimile sale spre creştetul oului de fier, Len ridicîndu-şi mîinile pentru a-şi cuprinde tîmplele, mişcarea fragmentată în secvenţe distincte, lipsite de continuitate, încetinită în împotrivirea, în refuzul de a fi al acestei realităţi. Dar totul numai pentru cîteva clipe.

Picioarele începură să se mişte singure. Len o luă la fugă spre locul acela, icnind la fiecare pas. Tot atunci deşertul se zgribuli ca de frig, îşi recăpătă dunele, ridurile şi încreţiturile săpate de vînt, iar „actorul” se aplecă şi el, primejdios de mult, se răsturnă, rămase o clipă în echilibrul precar oferit de creştetul oului, se răsturnă iarăşi şi iarăşi. Încă o dată şi încă o dată şi silueta începu să i se micşoreze în direcţia soarelui.

Len urcă vlăguit creasta unei dune, se rostogoli pe povîrnişul care i se deschisese sub picioare, apoi urcă din nou, cuprinzînd cu ochii tot ceea ce putea fi cuprins. Era singur Şi soarele căzu în întregime dincolo, cu un ultim zvîcnet, aproape că auzi pocnitura ca de pistol care îi însoţise prăbuşirea peste marginea lumii. La puţină vreme veni şi noaptea.

A rătăcit fără să ştie de sine, călărind dunele, înotînd printre dunele de nisip, strigînd un nume, acelaşi şi, pînă cînd întunericul nopţii s-a lipit de dînsul.

A rătăcit şi după căderea nopţii. Dacă urmele paşilor săi desculţi ar fi fost fosforescente, un păienjeniş peste măsură de incîlcit ar fi strălucit în noapte peste faţa deşertului.

S-a ghemuit tîrziu într-un loc anume, dezgropînd cîteva zdrenţe şi un pantof negru, scîlciat. Era locul în care păcălise „actorul”. Zdrenţele, jalnice, l-au ajutat să-şi înăbuşe fiorul pe care aerul răcoros al nopţii îl născuse în el.

Un hoitaş a alunecat departe rîcîind nisipul cu ghearele. A licărit o

stea. Au licărit stelele. Cu greu a găsit Ursele, Sirius, Procyon. Erau acolo, dar peste tot înfloriseră şi altele, constelaţii noi, necunoscute, nemaivăzute. Ca şi cum abia atunci ar fi ieşit toate la iveală, toate cele adevărate, constelaţii fără număr. Unde stătuseră ascunse? Aveau să mai vină şi altele pînă cînd cerul va fi devenit o singură pată de lumină, fără margini?

Un zgomot. O respiraţie. O tuse uscată.

Nu întoarse capul. Ochii îi erau duşi în cer, iar mintea cu mult mai departe. Cineva al cărui chip nu-l putea desluşi veni şi se aşeză pe vine la cîţiva paşi depărtare. Un glas despre care amintiri ceţoase se căzneau să iasă la suprafaţă îi puse o întrebare. Apoi continuă să vorbească. Len reveni de aiurea, aproape el însuşi, dacă cel ce fusese pînă atunci putea fi numit astfel. Împrejurul lui simţi aşteptarea, o uşoară tensiune, aşa cum rămîne adesea în urma întrebărilor.

— Ce vrei? spuse.

— Eşti dus bine, constată celălalt. Spuneam că l-ai aranjat, nu glumă.

— Pe cine?

— Drăcia aia de mecanism. Gogoloiul.

Chiar în secunda care-i trebuise lui Len pentru a recunoaşte inflexiunile vocii, necunoscutul scăpără un chibrit luminîndu-şi faţa. Pe urmă începu să pufăie liniştit din ţigară.

— Şi dumneata, moşule? rîse Claes.

— Ei, da, şi eu, mormăi moş Bătătură după o scurtă ezitare. Te mai miri încă?

— Nu, recunoscu Len. Dar spune-mi, eşti chiar dumneata?

— Chiar eu care?

Să stai sub atîtea stele, poate găzduitoare de lumi, să nu mai fii sigur de înţelesul cuvintelor...

— Da, da. Oftă moşul, ăsta-i necazul. Vorbim, vorbim...

Veni mai aproape. Coama încîlcită i se profila pe cer.

— Îmi citeşti gîndurile? făcu Claes.

— Poate că ţi le citesc. Din cuvinte ce să aleg? Două din trei sînt prilej de zîzanie.

— Pentru ce ai venit aici?

Moş Bătătură icni ridicîndu-se. Se vede treaba că amorţise.

— Dracu'ştie. Căutam ceva. Aveam să-ţi spun ceva. Asta mi-era drumul. Ce-ţi pasă?

— Nu-mi pasă, moşule. Du-te unde ţi-e voia.

Tăcură. Contururile siluetelor tremurau. Era tot mai răcoare.

— Eşti singur?

— Da.

Ziua zăcea undeva, departe. Ce culoare avea să ia deşertul după ce întunericul se va fi risipit?

— Frig.

— Frig.

Şi linişte. Şi pace.

— Unde este ieşirea din cerc, moşule? vorbi Len. Există o ieşire?

— Există, încuviinţă celălalt cu un mormăit.

— Ia-mă cu tine. Du-mă acolo.

Bătătură îşi aprinse din nou ţigară.

— Nu pot. Nu pot să te iau cu mine. Ieşirea aia nu e bună pentru tine.

Len rîse scurt, fără veselie.

— Credeam că sînt Tezeu. Dar s-ar putea pînă la urmă să fiu doar minotaurul.

— Baţi cîmpii, scuipă moşneagul.

Şi din nou tăcerea.

— Nu pune bază pe mine, grăi în cele din urmă Bătătură. Nu-ţi pot fi de nici un folos. Din toate cele ce ţi s-au întîmplat, pe mine să nu mă iei în seamă.

— Da, încuviinţă Claes, dar ştii dumneata tot ce s-a întîmplat?

— Ştiu, ştiu, dădu moşul din cap. Eu, băiete, o să plec curînd. Nu mai am ce face pe aici şi poate că nici n-am avut. Poate sînt numai o urmă, un rest. Ceva care rămîne pentru scurt timp după...

Ceva care rămîne pentru scurt timp, îl îngînă Len. După cine?

— Ştiu eu? După tine. După ceilalţi. După o pasăre Ce rămîne în aer după trecerea unei păsări?

Len îşi cuprinse genunchii cu braţele.

— Mă doare capul, moşule. Dar ea o să se mai întoarcă?

— Care dintre ele?

— Schimbăm doar întrebări, răspunsuri mai deloc, rîse din nou Len.

Putea să rîdă. Gîndi: „Pot să rîd. Cîte trebuie să treacă peste un om pentru ca el să nu mai poată rîde?”

— Mă voi trezi, hotărî. Mă voi trezi, fără îndoială. Vreau să o fac.

— Şi vei fi altul? Gîndurile, lumile tale, se vor orîndui altfel? Ca atunci cînd te trezeşti dimineaţa şi hotărăşti să iei totul de la capăt?

— De ce, moşule? Ce a fost rău... acolo? Ce nu a mers? În celălalt vis, în cealaltă lume a mea?

— Trage un fum, îl îmbie Bătătură.

Fumul bun, dens, îmbibat cu căldura mîinii omeneşti.

— Trezeşte-te, trezeşte-te, aprobă moşneagul. Ridică pleoapele. Du-te înapoi. Vezi ce faci.

— Şi ceilalţi? Martin e mort. Proloff... Există minuni?

— Tu nu eşti singur. Fiecare îi poartă cu sine pe ceilalţi. Şi nu numai atît. Nu numai imaginile lor mai mult sau mai puţin strîmbe. Visele lor. Dorinţele lor. Ceea ce ar fi putut să fie într-o altă orînduială a lucrurilor. Cu bune. Cu rele.

— Mai aprinde un chibrit, moşule! Vreau să-ţi văd faţa.

Nasul. Ochii. Sprîncenele. Pielea feţei brăzdată ca scoarţa de copac. Se poate citi în semnele ei?

— Mi-e teamă să cred în dumneata. Să mai cred în ceva care are legătură cu Marilyn. În ceea ce ar fi putut însemnă ea pentru noi. Mă arde obrazul.

Avea glasul uscat, sfărîmicios. Bătătură îl opri cu un semn.

— Cum poţi tu să o judeci? Copiii nu sînt pregătiţi să înţeleagă faptele oamenilor mari. Iar tu abia te-ai născut. Eşti închis încă între pereţii minţii tale. Sfărîmă, aruncă, dă la o parte! Şi încă nu-i de ajuns. Distruge lumea asta şi la scurt timp din cioburile rămase o să crească alta la fel. Prea multe calapoade. Prea multe urme. Eşti citit? Un găinar ştie mai multe decît tine. Tu ai învăţat să-ţi sugrumi ideile înainte de a se naşte de-a binelea. Rupe linia cercului! Ridică pleoapele!

— De ce? făcu Len. Ca să încep un nou vis?

— Poate că vieţile tuturor oamenilor de pe pămîntul ăsta puse la un loc nu sînt decît un vis dintr-o mie. Alege tu un altul. Stă în puterea ta să-l faci frumos.

— Acum dumneata baţi cîmpii, moş Bătătură. Eu. Ce însemn eu pentru tot ceea ce ne înconjoară? Ce au însemnat cărţile mele?

— Prostule, grăi moşul supărat. Ţi-am spus că nu eşti singur chiar dacă ţii morţiş. Chiar dacă te-ai da peste cap. Că eşti tu. Că e altul. S-a întîmplat să fii tu.

Şi din nou: „Ce culoare va lua mîine deşertul? Mîine”.

— Mă ispitise cu nemurirea.

— Nimeni nu e nemuritor. Cuvîntul pentru asta e altul. Caută-l. Poţi face ca timpul să nu mai însemne nimic pentru tine. Pentru alţii. Voi puteţi însemna ceva pentru timp. Noi.

Şi totuşi: „Ce culoare va lua mîine deşertul?”

— Nimic. Nu mi-a lăsat nimic.

Scîrţîit de ghete. Trosnetul genunchilor bătrîni.

— Ce ai fi vrut să-ţi lase? Minte? Aur? Niscaiva puteri necurate? Aşa-i că totul s-a petrecut prea repede? A fost ca o atingere de aripă. Mai caută, mai caută, poate că ţi-a lăsat totuşi ceva.

— Unde să caut?

— Pe aici primprejur. În tine. Acu' mă duc. Fă cumva să iasă toate bine. Răul lumii îl cunoşti pe de rost.

Claes se ridică şi el. I se păru dintr-o dată că mîngîie cu creştetul spuzeala de stele.

— Mai stai o clipă moşule, îl rugă. Spune-mi, or să fie cu toţii acolo? Şi Innertal? Şi porumbeii lui?

Moşneagul se întoarse pe jumătate. Scormoni nisipul ca şi cum ar fi căutat să-şi aducă aminte de ceva.

— Asta trebuie să te întreb eu pe tine. Dar cred că ăla nici n-a venit vreodată pe lume.

— Şi oul, moşule? Oul de fier, drăcia, cum îi spui dumneata. Ce ascunde el? Ce va zămisli?

Moş Bătătură stinse ţistuind jarul ţigării.

Nu era decît o hărăbaie de ceasornic. Va fi măsurat şi el ceva. Ce crezi? Numai într-un singur loc se mai poate zămisli oarece. Oul ăla eşti tu.

Într-o clipă încălecă cocoaşa nărăvaşă a dunei şi alunecă dincolo. Cînd Len ghici în întuneric spinarea cocîrjată urcînd şi coborînd, glasul spart, de om cotropit de ani, izbucni legînd refrenele tuturor cîntecelor auzite:

„Fată, din fuior de aur / plete moi aşterni pe umăr / iar sub buze – tainic plaur / nestemate fără număr

Numai noaptea trupul darnic / numai ziua drumuri grele / praful răscolit amarnic/ cerul văduvit de stele

Dorm şi ochii mi-s răcoare / buruieni în apă sură / pune-mi între gene soare / foc din care gîndul fură."

De aici, calea urmată se încurcă. Pare un ghem încîlcit de sfoară multicoloră, rostogolit prin nisip, alcătuind cu fiecare clipă scursă nod după nod, noduri imposibile, derutante, pe care cine ştie dacă le va mai desface cineva, vreodată. Într-o bună zi te vei trezi în faţa unei noi întrebări, unde începe şi unde se termină el?

Poate porni de oriunde. Începe totuşi cu Len Claes, un bărbat în vîrstă de treizeci de ani, ghemuindu-se în inima deşertului, aşteptînd, adunîndu-şi puterile, imaginînd în răstimpuri nume obişnuite: Martin, Proloff, Maud,

Marilyn.

Colonelul G.H Innertal se rezemă obosit de cadrul uşii. Vibraţia porumbelului urca în el prin tălpile pantofilor şi palme, dar se atenuau în preajma mărului lui Adam.

— Ce-i cu femeia? întrebă răguşit.

Nu-i răspunse nimeni. Din scaunul pilotului îl privi cîteva clipe peste umăr G.H. Innertal. Lîngă el, ridicîndu-şi ochii de pe cadranele aparatelor, G.H. Innertal clătină din cap nedumerit.

— Ce-i cu femeia? repetă colonelul şi apoi izbi peretele metalic cu pumnul. Înjură.

— Ce importanţă mai are acum? suspină destins un alt G.H. Innertal în spatele lui. Sîntem aproape.

Colonelul le privi chipurile pe rînd. Se regăsi în fiecare dintre ele, nepăsător, hărţuit de îndoieli, calm, neliniştit, obosit, relaxat.

— Nici măcar nu şi-a luat la revedere, rîse. Nu putea coborî singură. În coordonatele astea e perfect neputincioasă. S-a petrecut ceva. Ceva din exterior a ajutat-o.

— Ce importanţă...

Colonelul întrerupse fraza cu un gest.

— Ceva i-a dat posibilitatea să sară o secvenţă. Bine, să terminăm întîi aici.

— Obiectivul este în raza vizuală, anunţă plat un G.H. Innertal.

Fu un singur moment de agitaţie.

— Vreau să-mi radeţi întreaga zonă, spuse colonelul. Vreau să arate ca dracu' după ce trecem.

— Bine, bine, făcu plictisit secundul.

— Coborîm, anunţă G.H. Innertal.

Scaunul comod al pilotului, motoarele, plexiglasul cabinei epoleţii, ghetele de zbor, trupurile, mînerul arcuit al manşei, chingile paraşutelor, lumina interiorului, cifrele mărunte ale cadranelor în sfîrşit, aripile, toate celelalte la un loc încetară să mai existe.

*

Kris (actorul Rudolf Valentino): Biată micuţă, ai venit să mă vizitezi, nu-i aşa?

(Kris face cinci-şase paşi. Harey tace).

Kris: Oare mult ai să mai rămîi aşa?

(Dă să o mîngîie. Ea se fereşte de mîinile lui cu un soi de zguduire).

Kris: Ce voieşti? De unde ai venit?

Harey (actriţa Marilyn Monroe): Nu ştiu. Dar am greşit cu ceva?

Kris: Oare... te-a văzut cineva?

Harey (cu tristeţe): Nu ştiu. Am venit ca de obicei. Dar are vreo însemnătate, Kris?

Kris: Harey...?

Harey: Ce este, dragă?

Kris: De unde ştiai unde mă aflu?

Harey: Habar n-am (rîde fals). E ridicol, nu-i aşa? Cînd am intrat dormeai, dar nu te-am trezit, nu voiam să te trezesc, fiindcă eşti un răutăcios. Răutăcios şi plicticos...

Kris: Unde-ţi sînt lucrurile?

Harey: Lucrurile mele...? (Peste măsură de tulburată) Kris, îmi pare că s-a întîmplat ceva... Parcă aş fi uitat ceva... Da, nu-mi aduc aminte de multe. Pe tine te ştiu... de tine îmi amintesc negreşit, şi... şi atît. Oare am fost bolnavă?

Kris: Ei... s-ar putea spune. Da, cîtăva vreme ai fost puţin bolnavă.

Harey: Oh! Atunci de bună seamă că din pricina asta... Cum e cu noi? Bine sau rău?

Kris: Cît se poate de bine.

Harey: Cînd vorbeşti aşa este mai curînd rău.

Kris: Da' de unde, Harey, iubito! Acum trebuie să plec. Mă vei aştepta, nu-i aşa? Sau poate...

Harey: Trebuie să te aştept? Multă vreme? (Îşi pune o mînă pe piept) Merg cu tine.

Kris: Copilă, e peste putinţă... Trebuie să rămîi aci.

Harey: Nu. (Strînge spasmodic degetele ca nişte gheare).

Kris: De ce?

Harey: Nu... Nu ştiu. Nu pot. Îmi pare... Îmi pare că trebuie să te văd... mereu.

(După romanul „Solaris" de Stanislaw Lem. O producţie M.G.M. – 1926. Cu: Marilyn Monroe, Rudolf Valentino)